TALENTUM ALAPÍTVÁNY

Befogadó önkéntesség kutatás

TANULMÁNY

MEGBÍZÁSÁBÓL KÉSZÍTETTE

2023.11.21.

SIMPACT KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

Volunteering Equality Rights Action
VERA

Co-funded by the European Union

Project Number: 101104521
(Revealing European Values In Volunteering in Europe - REVIVE Project No. 101051131)

TARTALOM

1. FEJEZET | A KUTATÁS CÉLJA 4

2. FEJEZET | A KUTATÁS MÓDSZERTANA 5

2.1. A válaszadók szűrése és adatgyűjtési módszerek 5

2.2. A kérdőív 6

2.3. A kutatás megvalósításának lépései és időzítése 11

2.4. A válaszadók száma 12

3. FEJEZET | VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ 14

3.1. Általános következtetések 14

3.2. Szervezeti helyzetkép 15

3.3. Önkéntes helyzetkép 15

4. FEJEZET | A SZERVEZETEK VÁLASZAI 16

4.1. Hátránnyal rendelkező önkéntesek fogadása 16

4.2. Szervezeti attitűd 16

4.3. Szervezeti önértékelés 17

4.4. Nehézségek, igények, feltételek 18

4.5. IDŐSEK 60+ 18

4.5.1. Nehézségek és önkéntesi igények 18

4.5.2. Intézkedések és feltételek 19

4.5.3. Akadályok 20

4.6. FOGYATÉKKAL ÉLŐK 20

4.6.1. Nehézségek és önkéntesi igények 20

4.6.2. Intézkedések és feltételek 21

4.6.3. Akadályok 21

4.7. FÖLDRAJZI HÁTRÁNNYAL RENDELKEZŐK 22

4.7.1. Nehézségek és önkéntesi igények 22

4.7.2. Intézkedések és feltételek 22

4.7.3. Akadályok 23

4.8. NEMZETI KISEBBSÉGBE TARTOZÓK, EGYÉB CSOPORTOK 23

4.8.1. Nehézségek és önkéntesi igények 23

4.8.2. Intézkedések és feltételek 24

4.8.3. Akadályok 24

4.9. Hiányosságok, okok, melyek akadályozzák a csoport bevonását, foglalkoztatását 25

4.10. Segítő szolgáltatások igénybevétele a Talentum Alapítványtól 25

4.11. A válaszadó szervezetek jellemzői 27

5. FEJEZET | AZ ÖNKÉNTESEK VÁLASZAI 28

5.1. Lehetőségek megtalálása, befogadás és beilleszkedés 28

5.2. Speciális igények és feltételek 30

5.3. Az önkéntesek véleménye a szervezetekről általánosságban 31

5.4. Igényelt változások 33

5.5. Az önkéntesek jellemzői 34

6. FEJEZET | TEREPMUNKA TANULSÁGOK, JAVASLATOK 35

6.1. Civil szervezeti minta 35

6.2. Önkéntesi minta 36

6.3. Javaslatok későbbi hasonló kutatásokhoz 36

I. MELLÉKLET | ÁBRAJEGYZÉK 38

1. FEJEZET | A KUTATÁS CÉLJA

A **BEFOGADÓ ÖNKÉNTESSÉG** (Diversity in Volunteering) kutatás célja annak felderítése volt, hogy Magyarország **Dél-Alföld** régiójában (Csongrád-Csanád, Békés és Bács-Kiskun vármegye) az önkéntesség során mennyire valósul meg a kevesebb lehetőséggel/hátrányokkal rendelkező csoportok diszkriminációtól mentes bevonása, bevonódása.

A kutatás eredményeit a Talentum Alapítvány **egy akcióterv kidolgozása során fogja felhasználni a régió civil szervezeteinek segítésére:**

- A kevesebb lehetőséggel/hátrányokkal élő csoportok sikeresebb és hatékonyabb önkéntességi bevonása, illetve az inkluzívabbá válás irányába formálása, pl. célzott képzésekkel, workshopokkal, tudásmegosztással.
- A Talentum Alapítvány kommunikációs és marketing célokra is adatokat gyűjt a régió civil szervezeteinek és önkénteseinek inkluzivitásával kapcsolatban.

A kutatás során **megcélzott kevesebb lehetőséggel/hátrányokkal rendelkező csoportok** a következők voltak:

- Idősek (60 év felett)
- Az önkéntesség helyétől távol élők / elszigetelt településeken élők / tanyavilágban élők
- Nemzetiségi kisebbségiek (pl. roma, örmény, szerb, szlovák stb.)
- Fogyatékkal élők
- LMBTQ közösséghez tartozók
- Bevándorlók és menekültek.

2. FEJEZET | A KUTATÁS MÓDSZERTANA

2.1. A válaszadók szűrése és adatgyűjtési módszerek

A nonprofit szervezetek és az önkéntesek körében Google kérdőíves KVANTITATÍV FELMÉRÉS történt. A felmérés a kiválasztott mintavételi módszertan miatt nem reprezentatív.

A CIVIL SZERVEZETEK az alábbi szűrőkritériumok alapján kerültek kiválasztásra:

- Jogi formája **alapítvány, egyesület, vagy nonprofit intézmény** (önkormányzati háttérintézmény, nonprofit kft.).
- Bejegyzett székhelye **Csongrád-Csanád, Békés,** vagy **Bács-Kiskun vármegyében** van.
- **Önkénteseket minimum 1 éve, és jelenleg is fogad** (tervekre vonatkozó kérdések esetén a jövőben **tervez** fogadni).

- **AZ ÖNKÉNTESEK** kiválasztási szűrőkritériumai az alábbiak voltak:
  - Tartózkodási helye **Csongrád-Csanád, Békés,** vagy **Bács-Kiskun vármegyében** van.
  - **Önkénteskedett minimum 8 órát az elmúlt 2 év során.**
  - Beletartozik a **kevesebb lehetőséggel/hátránnyal rendelkező** csoportok minimum egyikébe.

Az önkéntesi adatgyűjtéshez a kérdőív linkjét a Talentum Alapítvány küldte ki a vele kapcsolatban lévő önkénteseknek, illetve publikálta azt online felületein. Ezen kívül rendezvényei során továbbította a linket a lehetséges válaszadóknak, és települési koordinátorai segítségével is gyűjtött válaszokat.

A szervezeti kérdőív linkjét a Talentum Alapítvány és a SIMPACT küldte ki a kapcsolatrendszerében lévő, és online kereséssel gyűjtött kontaktlista civil szervezeteinek, illetve publikálta azt online felületein. Mivel az online módszerekkel gyűjtött válaszadók száma alacsony volt, a szükséges elemszám elérésének érdekében a SIMPACT telefonos lekérdezéssel növelte a válaszadást. A Talentum alapítvány pedig rendezvényei során és települési koordinátorai segítségével gyűjtött további válaszokat.

2.2. A kérdőív

A kutatásban két kérdőív készült, egy az önkéntesek, egy pedig az őket fogadó civil szervezetek számára.

1. Az önkéntes kérdőív

Az önkéntesek körében kitöltendő kérdőív kérdéseit csak rövidítve, felsoroló jelleggel tűntettük fel. A teljes kérdőív elérhető a https://forms.gle/9vikiL7Zb3jjvK3B8 linken.

1. Szűrő kérdések:
    a. Az Ön tartózkodási helye melyik vármegyében van? (Csongrád-Csanád – TOVÁBB / Bács-Kiskun – TOVÁBB / Békés – TOVÁBB / Más vármegye – VÉGE)
    b. Önkénteskedett-e minimum 8 órát az elmúlt 2 évben? (Igen – TOVÁBB, Nem – VÉGE)
    c. Arra kérnénk, hogy jelölje be, hogy Ön beletartozik-e az alábbi csoportok bármelyikébe? (TOVÁBB: Nemzetiségi kisebbségi vagyok. / 60 év feletti vagyok. / Olyan településen élek, ahol helyben nincs lehetőségem önkénteskedni. / A tanyavilágban élek. / A lakóhelyemtől távol eső településen önkénteskedem. / Fogyatékkal élő személy vagyok. / Az LMBTQ közösséghez tartozom. / Bevándorló vagy menekült vagyok. /
    VÉGE: A fenti csoportok egyikébe sem tartozom.)
2. Befogadó önkéntesség kérdések
    a. Kérem, hogy értékelje 1-5 ig terjedő skálán az alábbiakat a **saját legutóbbi önkénteskedésére gondolva.**

    Skála: 1=egyáltalán nem, 5=teljes mértékben. Amennyiben nem jellemző az adott szempont (pl. nincsenek különleges fizikai szükségletei): „Nem jellemző rám”.

        i. Könnyen találtam önkénteskedési lehetőséget.
        ii. Örömmel fogadtak és vártak a civil szervezetben, ahol önkénteskedtem.
        iii. Az engem fogadó civil szervezet figyelembe vette különleges fizikai vagy lelki szükségleteimet az önkénteskedés során.
        iv. Fizikai szükségleteimnek megfelelően az engem fogadó civil szervezetben különleges fizikai feltételeket biztosítottak számomra az önkénteskedésem során.
        v. Az engem fogadó civil szervezet épített különleges adottságaimra, hasznosította valahogyan azokat az önkénteskedés során.
        vi. Az engem fogadó civil szervezet specifikus segítséget nyújtott ahhoz, hogy minél inkább ki tudjak teljesedni önkéntesi feladatomban, hatékonyabban végezhessem azt.
        vii. Az engem fogadó civil szervezet kiemelt segítséget nyújtott nekem ahhoz, hogy beilleszkedjek a működésébe az önkénteskedés során.
        viii. Könnyen beilleszkedtem a fogadó civil szervezet munkatársi közösségébe, ez megfelelt lelki szükségleteimnek.

b. Amennyiben nehéznek találta, hogy önkéntesi lehetőséget találjon, kérem indokolja meg, miért volt nehéz önkénteskedési lehetőséget találni? (nyitott)

c. Kérem indokolja meg, hogy miért volt Önnek könnyű vagy nehéz a fogadó civil szervezet munkatársi közösségébe beilleszkedni? Mi segítette vagy hátráltatta a beilleszkedést? (nyitott)

d. Helyzetéből adódóan Önnek van-e bármilyen speciális igénye**, igényel-e Ön bármilyen speciális többletet** más önkéntesekhez képest az önkénteskedés során? (Több válasz lehetséges)

   i. Speciális időbeosztást, mely megfelel lehetőségeimnek
   ii. Utazási támogatást a távoli településről történő közlekedésemhez
   iii. Kerekesszékes hozzáférést
   iv. Akadálymentes információátadást, kommunikációt
   v. Nyelvi nehézségek áthidalását
   vi. Nehezebb fizikai mozgásom, fáradékonyságom ellensúlyozását
   vii. Beszédbeli, vagy hallási nehézségem ellensúlyozását
   viii. Mentális, lelki segítséget/több bíztatást, magyarázatot az önkéntesi tevékenység elvégzéséhez
   ix. Nincs semmilyen speciális / többlet igényem.

e. Milyen tapasztalati voltak speciális igényeinek biztosításában az Önt legutóbb önkéntesként fogadó civil szervezetnél?

   i. Nincs semmilyen speciális / többlet igényem, így ez számomra nem releváns.
   ii. Automatikusan biztosították az igényeimnek megfelelő helyzetet, fizikai feltételeket.
   iii. Szükség volt arra, hogy speciális igényeimet jelezzem, és akkor biztosították.
   iv. Egyáltalán nem biztosították az igényeimnek megfelelő helyzetet, fizikai feltételeket.

f. Ön milyen mértékben érzi azt, hogy **a dél-alföldi régióban az Önt és hasonló csoportból származókat önkéntesként fogadó civil szervezetek az Önhöz és sorstársaihoz hasonló önkéntesekkel kapcsolatban**:

   1-5 skálás kérdés, ahol 1=egyáltalán nem, 5=teljes mértékben (+ Számomra nem releváns).

   i. A civil szervezetek befogadóak a hozzám hasonló önkéntesekkel.
   ii. Igyekeznek ilyen önkéntesként bevonzani, ez fontos a szervezetekben.
   iii. Igyekeznek a már bevonzott önkénteseket, azaz Önt és sorstársait hosszú távon meg is tartani.
   iv. Sok tapasztalatuk van az Ön sorstársaihoz hasonló önkéntesekkel kapcsolatban.
   v. Vannak olyan szervezeti céljai, irányelvei, amelyek az kevesebb lehetőséggel rendelkező csoportokhoz kapcsolódnak.
   vi. Különleges feltételeket és körülményeket is biztosítanak az Ön sorstársaihoz hasonló önkéntesek számára

g. Ön szerint a dél-alföldi civil szervezetek mennyire veszik figyelembe a hátránykompenzációra és esélyegyenlőségre vonatkozó magyarországi jogszabályokat és stratégiákat? *(Kérem válassza ki az Ön véleményéhez legközelebb eső válaszlehetőséget)*

   i. Lehetőségeihez mérten minden civil, vagy a legtöbb civil szervezet igyekszik ezeket figyelembe venni

   ii. Csak azok a szervezetek veszik figyelembe, amelyek valamelyik érintett célcsoporttal foglalkoznak

   iii. Egyáltalán nem, vagy alig veszik ezeket figyelembe a civil szervezetek

   iv. Nem tudom megítélni, mert nem ismerem ehhez eléggé a dél-alföldi civil szervezeteket

   v. Nem tudom megítélni, mert nem ismerem eléggé a vonatkozó magyar jogszabályokat

   vi. Számomra nem releváns

h. Véleménye szerint mik lennének a legfontosabb **változások, intézkedések**, amelyeket a civil szervezeteknek be kellene vezetni annak érdekében, hogy az Ön és hasonló csoportok önkénteskedése javuljon? (nyitott)

3. Demográfiai és leíró:

   a. Mikor önkéntekedett utoljára

   b. Összesen kb. hány órát önkénteskedett az elmúlt 2 évben

   c. Tartózkodási helye melyik településen van

   d. Életkora

   e. Ha lakóhelyétől távoli településen önkénteskedett, akkor hol

4. A civil szervezeti kérdőív

A civil szervezetek körében kitöltendő kérdőív blokkjai és fő kérdéseit csak rövidítve, felsoroló jelleggel tűntettük fel. A teljes kérdőív elérhető a https://forms.gle/zYs29KPQabVzi9AT8 linken.

1. Szűrő kérdések:

   a. Milyen szervezeti formában működik az Ön szervezete? (Alapítvány – TOVÁBB / Egyesület – TOVÁBB / Nonprofit intézmény (önkormányzati háttérintézmény vagy nonprofit kft.) – TOVÁBB / Egyéb szervezeti forma – VÉGE)

   b. Melyik vármegyében van az Ön szervezetének székhelye? (Csongrád-Csanád – TOVÁBB / Bács-Kiskun – TOVÁBB / Békés – TOVÁBB / Más vármegye – VÉGE)

   c. Fogadott-e az Ön szervezete önkénteseket az elmúlt 2-3 évben, és fogad-e jelenleg is?

      i. Az elmúlt 1 évben fogadtunk, és jelenleg is fogadunk önkéntest – TOVÁBB

      ii. Az elmúlt 2-3 évben fogadtunk, de jelenleg már nem fogadunk önkéntest. – TOVÁBB

      iii. Nem fogadtunk önkéntest az elmúlt 2-3 évben, de szeretnénk a jövőben, érdekel a lehetőség – UGRÁS a szándékokkal kapcsolatos kérdésekre,

      iv. Nem fogadtunk önkéntest az elmúlt 1 évben – VÉGE

2. Befogadó önkéntesség attitűd kérdések

a. **Fogadtak-e önkéntest** az alábbi kevesebb lehetőséggel / hátrányokkal rendelkező csoportokból? idősek (60 év felett), nemzeti kisebbségbe tartozók, fogyatékkal élők, LMBTQ közösségbe tartozók, elszigetelt településen/tanyavilágban élők, lakóhelyüktől távol önkénteskedők, bevándorlók, menekültek.

   i. Igen, az elmúlt 1 évben is - TOVÁBB

   ii. Igen, de 1 évnél régebben - TOVÁBB

   iii. Nem – UGRÁS a sokféleség és önkéntesfogadás kérdésekre

b. Kérem, jelölje be, **melyik** kevesebb lehetőséggel / hátrányokkal rendelkező csoportokból fogadtak önkéntest? (VÁLASZOK OSZLOPOKBAN: Igen, de 1 évnél régebben / igen, az elmúlt 1 évben is / nem)

   i. Idősek (60 év felett)

   ii. Nemzetiségi kisebbségbe tartozók

   iii. Fogyatékkal élők

   iv. LMBTQ közösségbe tartozók

   v. Elszigetelt kistelepülésen élők

   vi. Lakóhelyüktől távol önkénteskedők

   vii. Bevándorlók vagy menekültek

c. *1-5 skálás kérdés, ahol 1=egyáltalán nem, 5=teljes mértékben*. **Az ő saját civil szervezetére gondolva** milyen mértékben érzi azt, hogy **ő szervezetük**:

   i. Gyakran és könnyen talál kevesebb lehetőséggel / hátrányokkal rendelkező önkéntes jelentkezőket

   ii. Örömmel fogadja és várja a kevesebb lehetőséggel / hátrányokkal rendelkező önkénteseket

   iii. Fizikai szükségleteiknek megfelelően biztosítja a kevesebb lehetőséggel/ hátránnyal rendelkező önkéntesek a különleges feltételeket az önkénteskedés során

   iv. Épít különleges adottságaira, hasznosítja valahogyan azokat az önkénteskedés során

   v. Segítséget nyújt ahhoz, hogy minél inkább ki tudjanak teljesedni önkéntesi feladatukban, hatékonyabban végezhessék azt

   vi. Kiemelten segíti az ilyen önkéntesek beilleszkedését a munkatársi közösségbe, lelki szükségleteiknek megfelelően.

d. *1-5 skálás kérdés, ahol 1=egyáltalán nem, 5=teljes mértékben*. Milyen mértékben érzi azt, hogy **az ő saját civil szervezetük a kevesebb lehetőséggel / hátrányokkal rendelkező önkéntesekre vonatkozóan**:

   i. Befogadó

   ii. Igyekszik a már bevonzott ilyen önkénteseket hosszú távon meg is tartani

   iii. Sok tapasztalata van az ilyen önkéntesekkel kapcsolatban

   iv. Vannak olyan szervezeti céljai, irányelvei, amelyek az ilyen csoportokhoz kapcsolódnak

v. Különleges feltételeket és körülményeket is biztosít az ilyen önkéntesek számára

vi. A szervezet érti, hogy mit kell tenni több ilyen önkéntes bevonzása érdekében

vii. A szervezet tudja, hogy mit kell tenni az ilyen önkéntesek hosszú távú megtartásának érdekében

viii. A szervezet tudja, hogy an kell az ilyen önkéntesek különleges adottságait jobban kihasználni, munkájukat hatékonyabbá tenni

ix. A szervezet számára egyáltalán nem okoz gondot az ilyen önkéntesek kezelése

3. **Sokféleség és önkéntesfpgadás kérdések**

a. Nevezze meg azokat a **nehézségeket vagy különleges igényeket**, körülményeket, amelyeket az Ön civil szervezete tapasztalt a kevesebb lehetőséggel / hátrányokkal rendelkező önkéntesek részéről, és amelyek ezen csoportok önkénteskedését **különbözővé teszik más csoportokétól** (*külön-külön az egyes csoportok esetén, nyitott kérdések a c/i. – c/vii. csoportokra)*

b. Nevezze meg azokat a konkrét **intézkedéseket vagy különleges feltételeket**, körülményeket, amelyeket az **Ön civil szervezete biztosít** a kevesebb lehetőséggel / hátrányokkal rendelkező önkéntesek számára (*külön-külön az egyes csoportok esetén, nyitott kérdések a c/i. – c/vii. csoportokra)*

c. Nevezze meg azokat a konkrét **okokat, hiányosságokat**, amik az Ön szervezeténél fennállnak, és **akadályozzák** az ezen csoportokba tartozó önkéntesek bevonzását, foglalkoztatását az Ön civil szervezeténél ((*külön-külön az egyes csoportok esetén, nyitott kérdések a c/i. – c/vii. csoportokra)*

i. Idősek (60 év felett) :……

ii. Nemzetiségi kisebbségbe tartozók:……

iii. Fogyatékkal élők:……

iv. LMBTQ közösségbe tartozók:……

v. Elszigetelt kistelepülésen élők:……

vi. Lakóhelyüktől távol önkénteskedők:……

vii. Bevándorlók vagy menekültek:……

d. Véleménye szerint mik lennének a **legfontosabb változások, intézkedések**, amelyekre a saját civil szervezetének szüksége lenne annak érdekében, hogy a kevesebb lehetőséggel rendelkező / hátrányosabb helyzetű csoportok önkénteskedése javuljon? (nyitott)

e. Amennyiben erre lehetőség van, igénybe venné-e az alábbi **segítő szolgáltatások** valamelyikét a kevesebb lehetőséggel rendelkezők önkénteskedésének támogatására? (ingyenes részvétel esetén érdekel / akár fizetősen is érdekel / nem érdekel)

i. A kevesebb lehetőséggel /hátrányokkal rendelkezők önkéntességgel kapcsolatos igényeire vonatkozó képzés

ii. A civil szervezet tagjainak szóló érzékenyítő képzés

iii. Szervezetére szabott egyéni javaslatcsomag a kevesebb lehetőséggel / hátrányokkal rendelkező csoportok önkénteskedésének fejlesztésére

iv. Szervezetére szabott egyéni tanácsadás

v. Egyéb segítség, éspedig… (igen/nem)

f. Van-e bármi más olyan véleménye, szempontja vagy közlendője, amit szeretne megosztani velünk a kevesebb lehetőséggel /hátrányokkal rendelkező csoportok önkénteskedésével kapcsolatosan? (nyitott)

g. A szegedi Talentum Alapítvány a jövőben tervezi, hogy ebben a témában képzéseket, workshopokat, programokat fejleszt és tart. Érdekli-e Önt ez, kér-e tájékoztatást? (igen / nem)

h. Amennyiben igen, kérem adja meg nevét és email címét, hogy felvehessük a kommunikációs listára.

4. **Demográfiai és leíró kérdések:**

a. Szervezetének neve (nem kötelező)

b. Szervezetének székhelye, település

c. Szervezetének alkalmazotti létszáma

d. Mióta fogad önkénteseket az Ön szervezete

e. Összesen hány önkéntest fogadtak az elmúlt 1 évben

2.3. A kutatás megvalósításának lépései és időzítése

A kutatást a következő lépések során valósítottuk meg:

- Kutatási terv véglegesítése és egyeztetése a megbízóval – 2023.07.21.
- Az online kérdőívek véglegesítése és egyeztetése a megbízóval – 2023.07.31.
- Szervezeti és önkéntes kontaktlista véglegesítése – 2023.07.31.
- Kérdőívek lekérdezése mindkét célcsoportban – 2023.08.01-2023.10.15.
- Elemzés, prezentáció, tanulmány elkészítése – 2023.11.30.

2.4. A válaszadók száma

Összesen **97** szervezet válaszolta meg a kérdőívet, ebből **63** szervezet felelt meg az összes szűrő kritériumnak. A 97-ből 5 szervezet azért esett ki a szűrésen, mert cégformája nem volt egyesület, alapítvány vagy nonprofit intézmény. További 4 szervezet székhelye nem a kívánt 3 megyében volt, és 21 olyan szervezet volt, amely ugyan megkezdte a válaszadást, de nem fogadott önkéntest, és nem is tervezi. A 63 leszűrt válaszadó szervezetből 48 hátrányokkal rendelkező önkéntekeseket is fogadott. A válaszadó szervezetek több, mint fele Csongrád-Csanád megyéből származott.

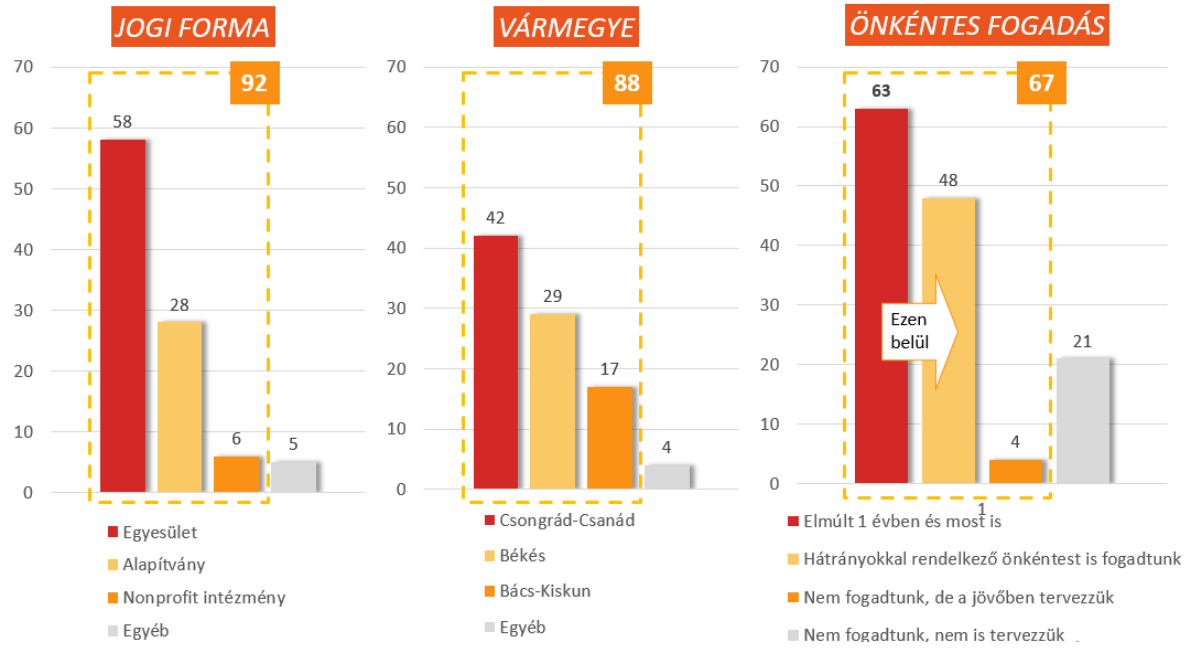

1. ábra: Civil szervezetek lefedettsége

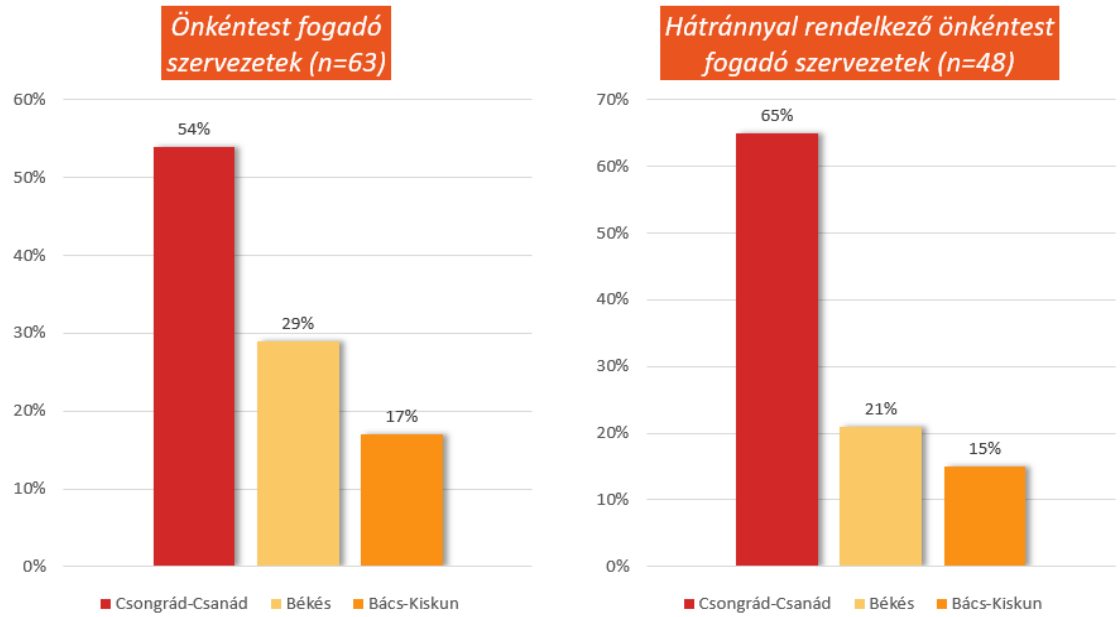

2. ábra: Civil szervezetek vármegyénkénti megoszlása

Az önkéntes kérdőívekre **71** válasz érkezett, ebből **40 önkéntes** felelt meg a szűrő kritériumoknak. A válaszadást megkezdő személyek közül 5 esett ki a szűrőn azért, mert tartózkodási helye nem a régióban van, további 2 azért, mert nem önkénteskedett az elmúlt években, 24 pedig azért, mert semelyik kevesebb lehetőséggel rendelkező csoportnak nem tagja. A válaszadó önkéntesek háromnegyede Csongrád-Csanád megyében él.

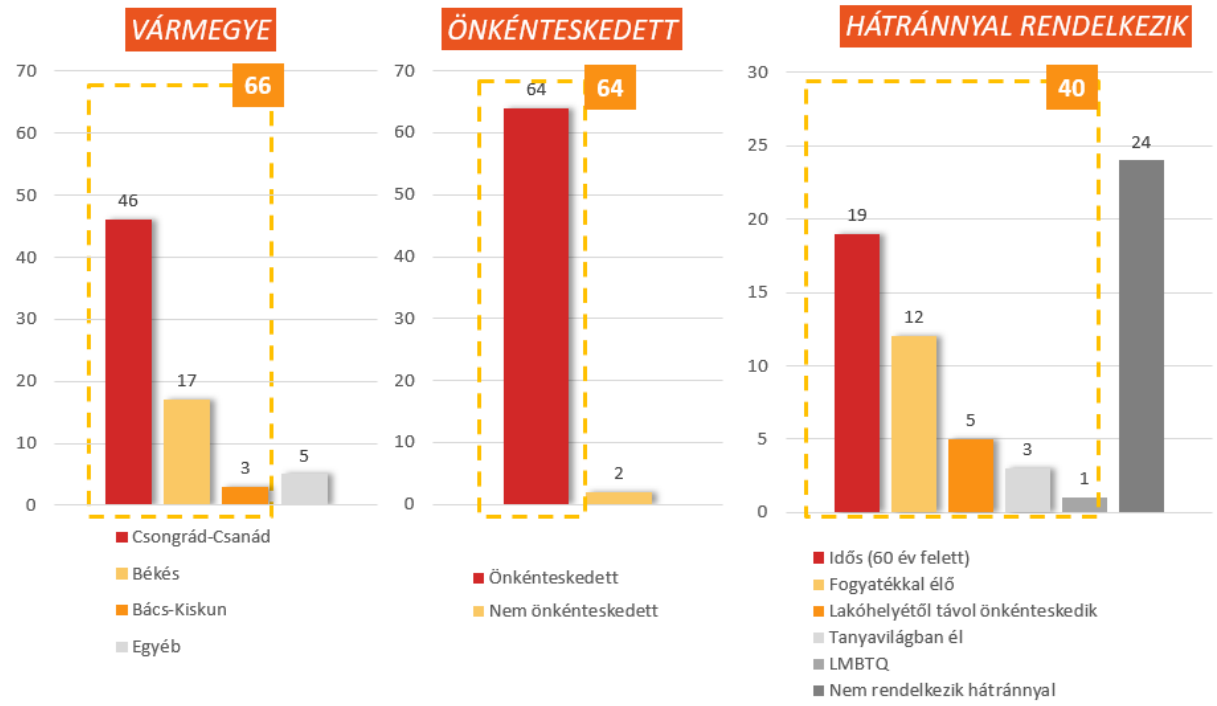

3. ábra: Önkéntes lefedettség

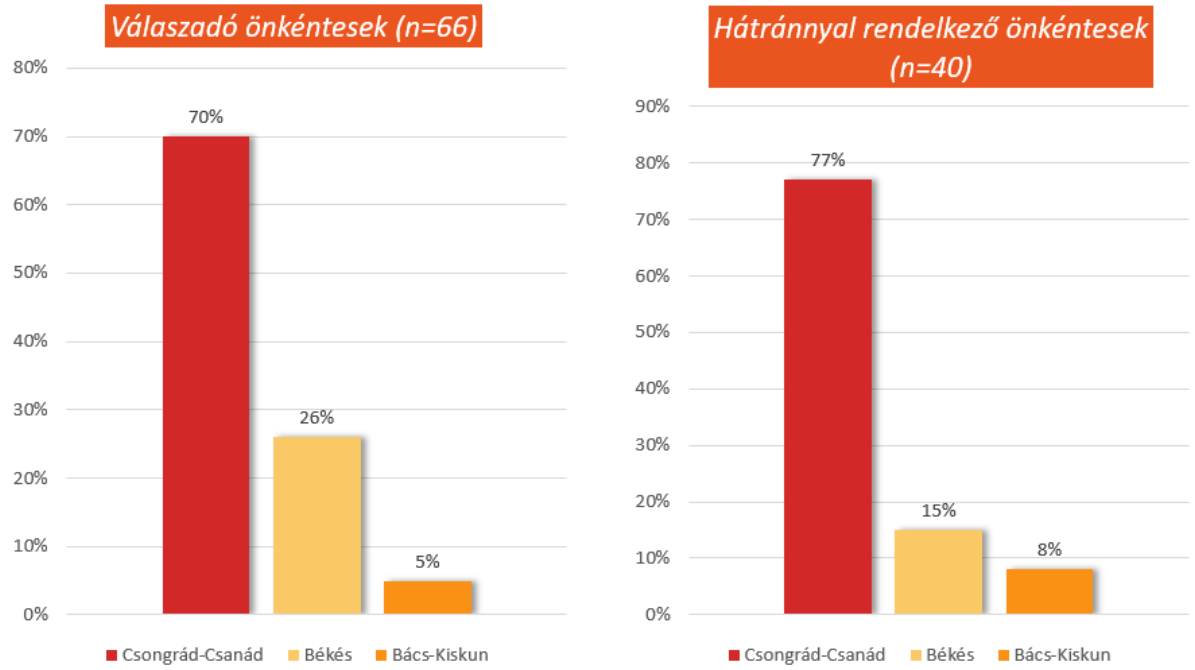

4. ábra: Önkéntesek vármegyénkénti megoszlása

3. FEJEZET | VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

3.1. Általános következtetések

A kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy a dél-alföldi régióban a civil szervezetek befogadók és támogatók a kevesebb lehetőséggel rendelkező önkéntesek felé, a megkérdezett kevesebb lehetőséggel rendelkező önkéntesek pedig szívesen és elégedetten önkénteskednek szervezeteiknél.

A kutatás eredménye szerint **a közös munka többnyire jól működik és gördülékeny**, mivel mindkét fél nyitottan és segítő szándékkal közeledik a másikhoz, megoldást keres, és talál a nehézségekre. A már kialakult kevesebb lehetőséggel rendelkező önkéntesekkel kapcsolatos tapasztalatok alapján a szervezetek legnagyobb kihívása a kevés tapasztalat, valamint a célcsoportba tartozó, hátránnyal rendelkező önkéntesek megtalálása. Az önkéntesek többnyire ismeretségi alapon kerülnek szervezeteikhez, vagy azért, mert maguk is a támogatotti körbe tartoznak, vagy mert bármilyen személyes kapcsolat alapján már ismerik a szervezetet. Az egyik **legfontosabb kihívás mindkét fél számára az egymásra találás**. A szervezetek többsége a saját önkéntesi körükbe tartozó önkénteseket keresi újra és újra. A szervezetek többnyire nem, vagy alig hirdetik az önkéntes lehetőségeiket, és kívülállók számára nem transzparens, hogy fogadnak-e bármilyen (főleg kevesebb lehetőséggel rendelkező) önkéntest.

A civil szervezetek részéről igény mutatkozik a tapasztalatcserére, képzésre tanácsadásra, hogy az inkluzív attitűd jobban beépüljön a szervezet életébe, tudatosan figyeljenek a kevesebb lehetőséggel rendelkező önkéntesek megtalálására és befogadására. Tudatosítani kell, hogy a hátránnyal rendelkező önkéntesek igényei részben általánosíthatók (pl. idősek esetén digitális képzés és segítés, földrajzi hátránnyal rendelkezők esetén az utazás biztosítása, fogyatékkal élőkkel kapcsolatban akadálymentesítés és a munkavégzéshez biztosított segítség, nemzeti kisebbségek esetén egyenrangúság és csapatépítés), de **a feltételek megteremtése sok esetben egyénenként változik**, ezért nagyfokú odafigyelést, érzékenységet igényel. Általában elmondható, hogy a hátránnyal rendelkezőknek sok esetben kevés az önbizalmuk, ezért lelki támogatásukra és biztatásukra fontos mentori segítséget biztosítani.

A kevesebb lehetőséggel rendelkező önkéntesek részéről igényként jelentkezik, hogy több önkéntes lehetőséget ismerjenek meg, a szervezetek hirdessék és népszerűsítsék az önkéntes tevékenységeiket, illetve legyenek egyértelmű és transzparens az önkéntes tevékenységben elvárt feltételek. **A lelki támogatás igénye és a speciális időbeosztás lehetősége jelentős** az önkéntes fogadás során, ezért ennek biztosítása szükséges ahhoz, hogy mélyebb elköteleződést és nagyobb létszámú bevonást lehesssen elérni.

A kutatás során a válaszadók elérése mutatja, hogy a kevesebb lehetőséggel rendelkező önkénteseket főként olyan szervezetnél lehetett elérni, ahol a célcsoport ügyét támogatta az adott szervezet. **A jövőben új kihívást jelent az, hogy azokat a szervezetek, amelyek társadalmi küldetése nem egy adott hátránnyal rendelkező célcsoport ügye, azonban nyitottak a fogadásukra, hogyan lehet felkészíteni és közelebb hozni a kevesebb lehetőséggel rendelkező és önkéntességre nyitott emberekhez.**

3.2. Szervezeti helyzetkép

A válaszadó civil szervezetek 2/3-a fogad önkéntest, és fele fogad hátránnyal rendelkező önkéntest. **A hátránnyal rendelkező önkéntesek megtalálása nagyobb gondot okoz a szervezeteknek, mint foglalkoztatásuk/megtartásuk.**

Leggyakrabban az idős, fogyatékkal élő és a földrajzi hátránnyal rendelkező csoportokból találnak önkéntest a szervezetek. A régió szervezetei alig fogadnak nemzeti kisebbségi, menekült, bevándorló, LMBTQ önkéntest, mivel nehezen találnak ilyeneket. A szervezetek többnyire nyitottan, örömmel és befogadóan állnak a hátránnyal rendelkező önkéntesekhez, de kevesebb tapasztalattal rendelkeznek velük kapcsolatban, mivel ritkán dolgoznak velük. A fizikai feltételek biztosítása (pl. akadálymentesítés, megfelelő székhely), speciális/illeszkedő feladatok biztosítása, elérés/kapcsolatteremtés/bevonás, tapasztalat és tudás a koordinációban, utazás/szállítás, pénzügyi és szervezeti háttér a legnagyobb akadályai a csoportba tartozó önkéntesek fogadásának.

A szervezetek 2/3-át érdekelné képzés, tanácsadás a témában, de csak 3-8%-a tud fizetni ezért. Emellett pénzügyi és tárgyi segítséget és tapasztalatcserét igényelnének. 50 szervezet venné fel szívesen a kapcsolatot a Talentum alapítvánnyal számukra releváns program esetén.

3.3. Önkéntes helyzetkép

A kutatás során főleg idős, fogyatékkal élő és földrajzi hátrányokkal rendelkező önkénteseket sikerült elérni. A régióban nem, vagy alig találtunk választ adó menekült, bevándorló, nemzeti kisebbségi és LMBTQ önkénteseket.

A kutatásban részt vevő kevesebb lehetőséggel rendelkező önkéntesek többsége könnyen talált helyet, többnyire hozzájuk közel álló, fogadásukra felkészült szervezeteknél. Az ő véleményük is megerősíti a szervezetekét: örömmel fogadták, segítették őket, könnyen beilleszkedtek. A speciális feltételek biztosítása kicsit nehézkesebb, de szükség esetén mindig megoldott volt. **A kevesebb lehetőséggel rendelkező önkéntesek leginkább hozzájuk szabott időbeosztást és lelki segítséget, bíztatást igényeltek, akadálymentesítést, fizikai feltételeket csak kevesen.** Minden fogadó szervezet biztosítani tudta az igényelt feltételeket, és ezt többségük magától is megtette, a kisebbség pedig az önkéntes kérésére azonnal biztosította. **A megkérdezettek többsége nem igényelt fizikai változásokat a szervezeteknél**.

A legtöbben az önkéntes lehetőségek népszerűsítésében láttak hiányosságot a szervezeteknél, mivel úgy érezték, hogy a lehetőségek nincsenek kellően meghirdetve vagy kommunikálva. Az önkéntesek szerint előrelépés lehet a kevesebb lehetőséggel rendelkező önkéntesek nagyobb mértékű önkénteskedésének segítésére az, ha **a szervezetek az önkéntes lehetőségeiket többet promotálják, reklámozzák, népszerűsítik**.

4. FEJEZET | A SZERVEZETEK VÁLASZAI

4.1. Hátránnyal rendelkező önkéntesek fogadása

A válaszadó szervezetek többsége fogad hátránnyal rendelkező önkénteseket. Többnyire időseket, fogyatékkal élőket vagy földrajzi hátránnyal rendelkezőket fogadnak.

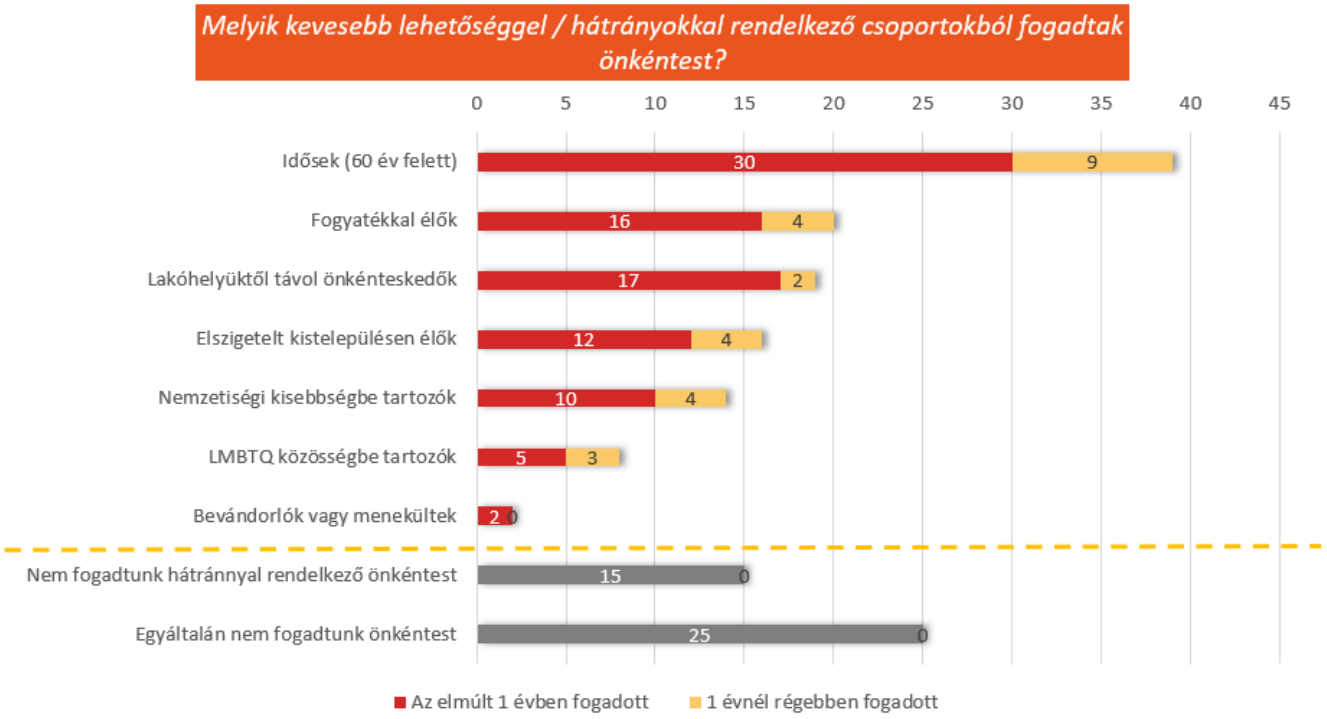

5. ábra: Szervezetek által fogadott hátránnyal rendelkező önkéntesek aránya

4.2. Szervezeti attitűd

A szervezetek örömmel fogadják és segítik a hátránnyal rendelkező önkénteseket, így a fogadás és beilleszkedés során a legtöbb szervezet nem érzékel problémát. Viszont jóval ritkábban/nehezebben találnak ilyen önkénteseket, és egyes esetekben a fizikai feltételek biztosítása is gondot okozhat.

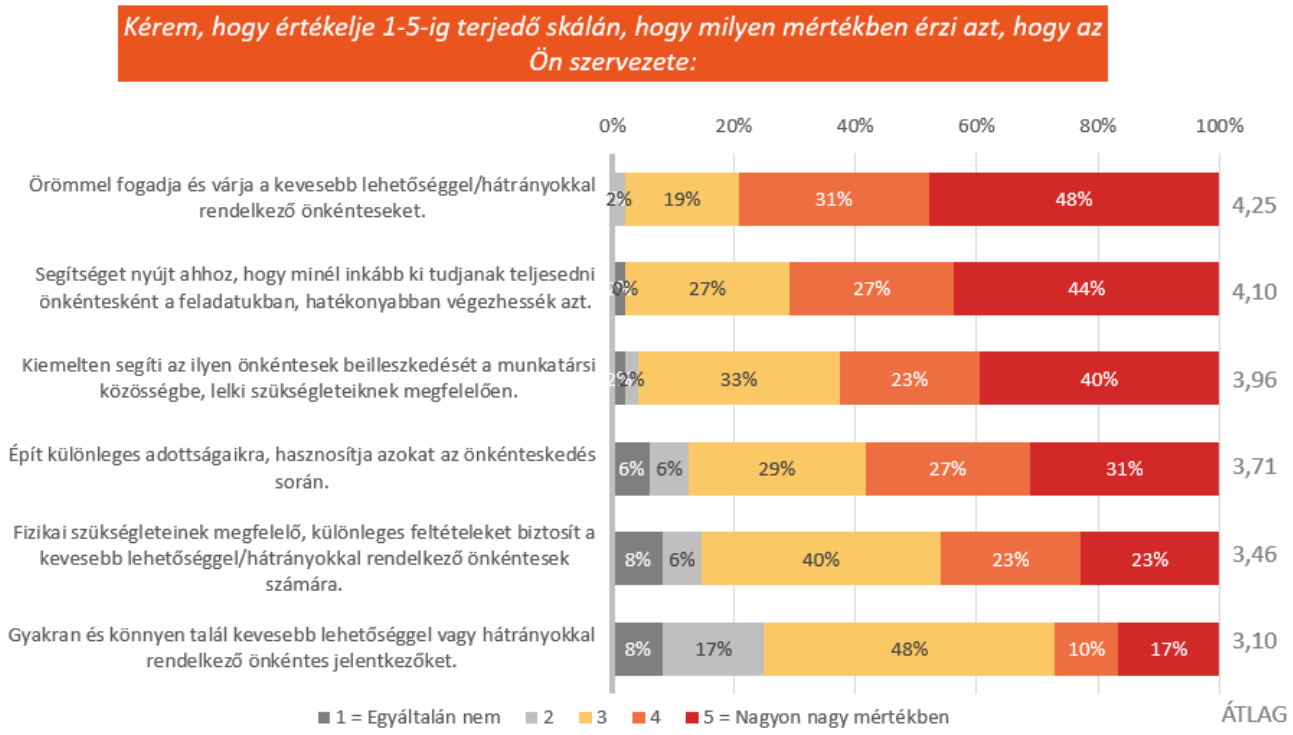

6. ábra: Szervezeti attitűd

4.3. Szervezeti önértékelés

A szervezetek befogadónak ítélik magukat, és igyekeznek megtartani hátránnyal rendelkező önkénteseiket, úgy érzik, hogy nem okoz nekik nagy problémát az ilyen önkéntesek kezelése, megtartása. Ugyanakkor kevesebb tapasztalatuk van, hogy hogyan kell őket bevonzani, és egyes esetekben a különleges körülmények biztosítása is gondot okoz nekik.

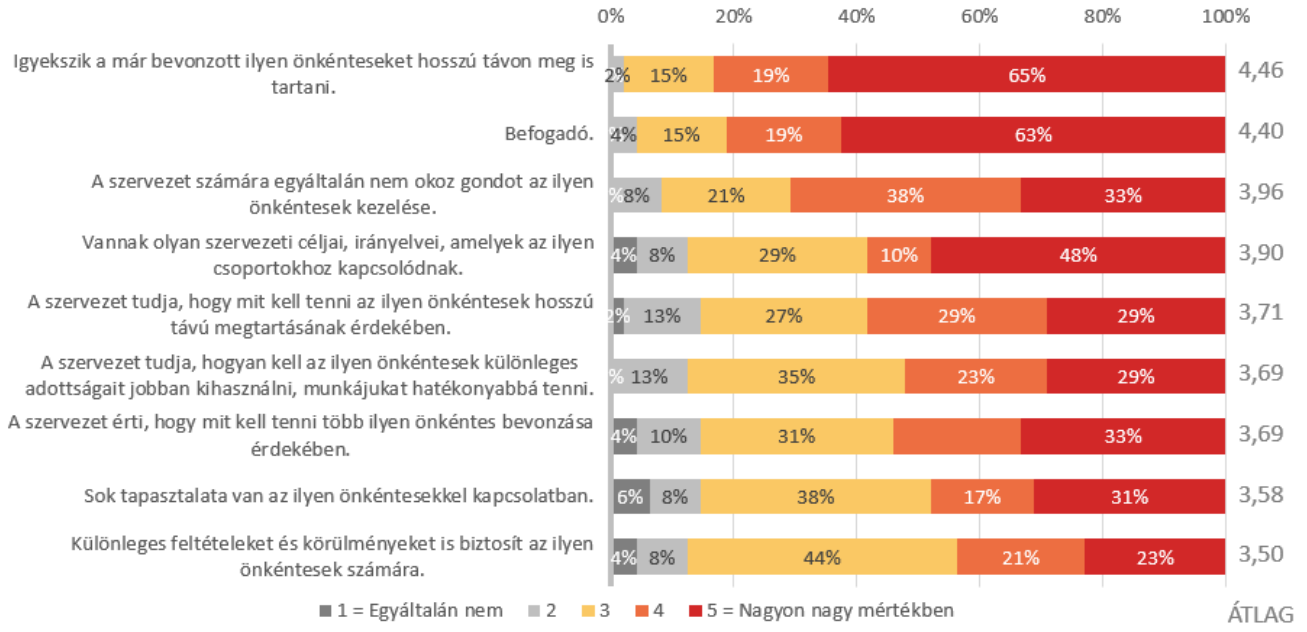

7. ábra: Szervezeti önértékelés

4.4. Nehézségek, igények, feltételek

Az **idősekkel** kapcsolatos nehézségeket leginkább az informatikai lemaradás, a korlátozott erőnlét és kommunikációs (beilleszkedési) problémák jelentik. Mivel kevesebbet mozognak online térben, nehezebb elérni őket, sokszor nincs számukra megfelelő feladat. Ami javíthatná a helyzetet a digitális képzés és segítés, valamint a fizikai feltételek biztosítása.

A **fogyatékkal élőkkel** kapcsolatban problémát jelenthet az, hogy bizonyos feladat elvégzésére fogyatékosságuk miatt alkalmatlanok, kevésbé tudnak önállóan dolgozni, kevés az önbizalmuk. Nagy segítséget jelentene az akadálymentesség, speciális feladatok biztosítása, nyomon követés és segítés, illetve az érzékenyítés.

A **földrajzi hátránnyal rendelkező** önkéntesekkel való közös munkát leginkább az utaztatásuk nehezíti. A szervezetek szállítóeszköz és szállás hiányában nehezen tudják segíteni ezeket az önkénteseket. Akadályt jelent az utazási költségeik fedezése, és a távolság miatt a kapcsolat hiánya, emiatt ők nehezebben bevonhatók a szervezetek szerint. Igyekeznek segíteni őket az utazásban, a számukra megfelelő helyszín és időpont választásban, az online munkalehetőség is javíthat a helyzetükön.

A **nemzeti kisebbségek** bevonását kulturális, értékrendi és habitusbéli kihívások nehezítik. Hozzájuk sok türelemre, egyenrangúságra, pontos feladatmeghatározásra, csapatépítésre lenne szükség.

A többi kevesebb lehetőséggel rendelkező csoport esetében az alacsony válaszadási arány miatt nehezebb általános nehézségeket megfogalmazni.

A kérdésekre adott, egymástól különböző válaszokat a továbbiakban az egyes kevesebb lehetőséggel rendelkező csoportokra külön-külön, szó szerint de duplikációk nélkül közöljük és összefoglaljuk.

4.5. IDŐSEK 60+

4.5.1. Nehézségek és önkéntesi igények

Informatikai, erőnléti, kommunikációs kihívások jellemzőek ebben a csoportban, de sok pozitívum is megemlítésre került velük kapcsolatban.

Nevezze meg azokat a NEHÉZSÉGEKET VAGY KÜLÖNLEGES IGÉNYEKET, körülményeket, amelyeket az Ön civil szervezete tapasztalt az IDŐS önkéntesek részéről, és amelyek ezen csoportok önkénteskedését KÜLÖNBÖZŐVÉ TESZIK MÁS CSOPORTOKÉTÓL

- *„Technikai korlátok, különösen az online térben / generációs szakadék, nehezen szólítja meg a fiatalokat."*
- *„Rugalmatlanság, digitális szakadék, korlátozott fizikai erőnlét, élettapasztalat."*
- *„Lassabb tempó, kisebb feladat, többszöri megerősítés, pozitív megerősítés."*
- *„Sokkal lassabb és érthetőbb kommunikációt igényelnek, többszöri megkeresést igényelnek, nehezebb őket elérni, mert hagyományos elérhetőségeik vannak (nincs internet vagy mobiltelefon)."*
- *„Informatikai készségeik korlátozottak, viszont lelkesek és minden érdekli őket. Szeretnek tanulni :D."*
- *„Beilleszkedés egy fiatalabb átlagéletkorú csoportba."*
- *„Kisebb terhelhetőség, akadályozott mozgás."*
- *„Ne kelljen sokat gyalogolni, földszinti helyiség."*

SOK OLYAN VÉLEMÉNY, AMI NEM EMLÍT NEHÉZSÉGET:

- *„Nincsenek ilyenek, őket könnyebb bevonzani mint a fiatalabbakat."*
- *„Épp hogy könnyebbség, elfoglaltságot jelent és a hasznosság érzését."*
- *„Nincs ilyen körülmény, időseket könnyebben találunk."*
- *„Nincsenek különleges igényeik, sőt, inkább egy állatmenhelyen jobban feltalálják magukat, és hasznos munkát tudnak végezni (takarítás)."* *STB.*

4.5.2. Intézkedések és feltételek

Az idősek felé fizikai feltételekkel, digitális segítséggel és képzéssel kapcsolatos intézkedések történnek, illetve hozzájuk illő feladatokkal, megértéssel közelednek hozzájuk a szervezetek.

Nevezze meg azokat a konkrét INTÉZKEDÉSEKET VAGY KÜLÖNLEGES FELTÉTELEKET, körülményeket, amelyet az ÖN CIVIL SZERVEZETE BIZTOSÍT az IDŐS önkéntesek számára:

- *„Mindig biztosítunk ivási lehetőséget és ülőhelyet számukra a programjainkon, programok helyszíne könnyen megközelíthető számukra, olvasható méretű anyagokat biztosítunk számukra."*
- *„Fizikai igénybevétel kerülése."*
- *„Védőruha (kötény), ásványvíz, uzsonna."*
- *„számukra osztott feladatok." „Specializált feladatok." „Feladatok és képességek összehangolása."*
- *„A digitális világban segítünk tájékozódni és jelen lenni az ehhez szükséges feladatoknál."*
- *„Ingyenes képzéseket biztosítunk nekik, IT oldalról. Bármikor használhatják az irodát és annak személyzetét térítés mentesen, ha problémáik adódnak."*
- *„Türelem és megértés."*

SOK OLYAN VÉLEMÉNY, AMI NEM EMLÍT KÜLÖNLEGES INTÉZKEDÉST VAGY FELTÉTELT:

- *„Nincs szükség különleges intézkedésekre."*
- *„Nincs rá szükség egyelőre, idős önkénteseink energikusabbak, mint a fiatalok."*
- *STB.*

4.5.3. Akadályok

A szervezetek az idősek felé eléréssel, megfelelő feladatok hiányával kapcsolatos akadályokat tapasztalnak, emellett a nyugdíj melletti munka és kiégés, és pénzügyi akadályok is felmerülnek.

Nevezze meg azokat a konkrét OKOKAT vagy HIÁNYOSSÁGOKAT, amik az Ön szervezeténél fennállnak, és AKADÁLYOZZÁK az IDŐS csoportba tartozó önkéntesek bevonzását, foglalkoztatását az Ön szervezeténél:

- *„Egyre öregedő csoport, kevés az utánpótlás."*
- *„Nehézség az általános érdektelenség, és az hogy nyugdíjas korban is dolgozni kell a megélhetésért, nem marad energia önkéntes munkára."*
- *„Nehéz a megélhetés, emiatt egyre kevesebb idő marad önkéntes munkára." „Elfoglaltak, dolgoznak nyugdíj mellett."*
- *„Elfáradnak, kiégnek a munkahelyükön."*
- *„Nem volt ilyen jelentkezőnk, programjainkban nem is tudunk neki megfelelő feladatot adni."*
- *„Nehezebben érjük el őket."*
- *„Forrás biztosítása: pályázatok útján van forrásunk, ami ebből adódóan nem folyamatos. Egy saját iroda sokban megkönnyítené a helyzetünket. Jelenleg piaci áron béreljük a székhelyünket."*

4.6. FOGYATÉKKAL ÉLŐK

4.6.1. Nehézségek és önkéntesi igények

A fogyatékkal élők esetében nehézség az önállóság hiánya, az akadálymentesítés, és a megfelelő feltételek megteremtése is kihívást jelent.

Nevezze meg azokat a NEHÉZSÉGEKET VAGY KÜLÖNLEGES IGÉNYEKET, körülményeket, amelyeket az Ön civil szervezete tapasztalt az FOGYATÉKKAL ÉLŐ önkéntesek részéről, és amelyek ezen csoportok önkénteskedését KÜLÖNBÖZŐVÉ TESZIK MÁS CSOPORTOKÉTÓL

- *„Értelmi fogyatékos nem tudott önállóan dolgozni folyamatosan felügyelni kellet a munkát."*
- *„Önálló munkavégzés hiánya."*
- *„Állatmenhelyként sok esetben nem tudjuk a feltételeket biztosítani, illetve veszélyes számukra a kinti munka (halláskárosultak). Látássérültek kísérő nélkül el sem tudnak jutni a menhelyünkre."*
- *„Akadálymentesség hiánya."*
- *„Mobilitás, infrastruktúra/körülmények."*
- *„Az igényekhez való speciális igazodás néha megterhelő (idő, plusz pénz...)."*
- *„Mozgássérülteknek nem megfelelő a park."*
- *„Közlekedési adottságok megismerése."*
- *„Biztonságra törekszünk és ezt hosszútávon nehéz teljesíteni."*

NÉHÁNY OLYAN VÉLEMÉNY, AMI NEM EMLÍT NEHÉZSÉGET:

- *„Szorgalmasan dolgoznak."*
- *„Egyenrangúak."*
- *„Nincs ilyen körülmény."*

4.6.2. Intézkedések és feltételek

A fogyatékkal élők akadálymentesítést, speciális feladatot, segítést vagy nyomon követést igényelnek a szervezetek szerint, illetve szükség van esetükben szervezeti érzékenyítésre.

Nevezze meg azokat a konkrét INTÉZKEDÉSEKET VAGY KÜLÖNLEGES FELTÉTELEKET, körülményeket, amelyet az ÖN CIVIL SZERVEZETE BIZTOSÍT a FOGYATÉKKAL ÉLŐ önkéntesek számára:

- *„Fogyatékossághoz illeszkedő munkavégzés."*
- *„A munkavégzés folyamatos nyomon követése."*
- *„Segítség a munkában."*
- *„Akadálymentesség biztosítása."*
- *„Akadálymentesítés, jogsegély, internet."*
- *„Specializált feladat."*
- *„Közlekedés segítése, érzékenyítés a többieknél, közös programok."*
- *„Tervezett foglalkozások."*

4.6.3. Akadályok

A fogyatékkal élők esetében a legnagyobb akadályt az akadálymentesség hiánya jelenti, illetve az, ha nincs megfelelő feladat számukra. Sok szervezet hiányolja magában a csoporttal kapcsolatos tudást vagy önbizalmat.

Nevezze meg azokat a konkrét OKOKAT vagy HIÁNYOSSÁGOKAT, amik az Ön szervezeténél fennállnak, és AKADÁLYOZZÁK a FOGYATÉKKAL ÉLŐ csoportba tartozó önkéntesek bevonzását, foglalkoztatását az Ön szervezeténél:

- *„Nem releváns ez a csoport a tevékenységünkre nézve."*
- *„Ilyen jellegű feladatok hiánya."*
- *„A nálunk végezhető önkéntes tevékenység fizikai ill. szellemi fogyatékossággal nem végezhető (pl. nem akadálymentes a helyszín, szükség van a fizikai munkára, ahogy szellemi munkára is)."*
- *„A végzendő feladat megterhelő lehet nekik, nem akadálymentes a terület ahol végezni kell."*
- *„Nem volt ilyen jelentkezőnk, programjainkban nem is tudunk neki megfelelő feladatot adni."*
- *„Akadálymentesség hiánya, veszélyes üzemmód (állatmenhely) pld. látás- vagy hallássérültnek."*
- *„Kapacitás hiányosságok (személy és eszköz)."*
- *„Tudáshiány."*
- *„Nincs vagy kevés önbizalom."*
- *„Autizmus specifikus hozzáértés hiánya."*

4.7. FÖLDRAJZI HÁTRÁNNYAL RENDELKEZŐK

4.7.1. Nehézségek és önkéntesi igények

A földrajzi hátrányokkal rendelkezőknél utazási, világlátottsági, bevonási kihívásokat említettek a szervezetek.

Nevezze meg azokat a NEHÉZSÉGEKET VAGY KÜLÖNLEGES IGÉNYEKET, körülményeket, amelyeket az Ön civil szervezete tapasztalt az ELSZIGETELT TELEPÜLÉSEN ÉLŐ/LAKÓHELYÜKTŐL TÁVOL ÖNKÉNTESKEDŐ önkéntesek részéről, és amelyek ezen csoportok önkénteskedését KÜLÖNBÖZŐVÉ TESZIK MÁS CSOPORTOKÉTÓL

- *„Nehézséget okoz az utazás számukra, ezért a programok szervezésénél mindig oda kell rájuk figyelni."*
- *„A szervezetünk fő célcsoportjai. Őket a legnehezebb bevonni, mert mindent kétkedve fogadnak, viszont, ha foglalkozunk velük, ők azok akik hosszú távon is velünk maradnak."*
- *„Nem helyi lakosként nem mindig tudnak részt venni."*
- *„Közlekedés nehezebb, a világra való rálátásuk szűkebb."*
- *„A lakóhely és az önkéntesség helye közötti utazás szervezése plusz munkát igényel, online kapcsolattartás vagy feladatvégzés nagyobb hangsúlyt kap."*
- *„Az utazással töltött idő, korlátozza a tevékenységet."*
- *„Utazási és szállásköltségek finanszírozása. Online felületeken valósul meg az önkéntességük."*
- *„Közlekedési akadályok, utazás, bejárás."*

Néhány olyan vélemény, ami nem említ nehézséget:

- *„Jól működő séma, online sok mindent meg lehet tenni. Mindennapi tapasztalatunk van velük, folyamatos a közös munka ily módon."*
- *„Online kapcsolódnak hozzánk."*
- *„Ebben nincs különösebb nehézség."*
- *„Nincs ilyen körülmény."*

4.7.2. Intézkedések és feltételek

A földrajzi hátrányokkal rendelkezők esetében a szervezetek utazási segítséggel, számukra megfelelő helyszín választással, a munkaidő és időpontok hozzájuk igazításával igyekeznek segíteni.

Nevezze meg azokat a konkrét INTÉZKEDÉSEKET VAGY KÜLÖNLEGES FELTÉTELEKET, körülményeket, amelyet az ÖN CIVIL SZERVEZETE BIZTOSÍT a ELSZIGETELT TELEPÜLÉSEN ÉLŐ/LAKÓHELYÜKTŐL TÁVOL ÖNKÉNTESKEDŐ önkéntesek számára:

- *„A programok helyszíne könnyen megközelíthető legyen számukra."*
- *„Hozzájuk igazítjuk a rendezvények időpontját, ha jelzik ezt az igényüket."*
- *„Figyelembe vesszük a bejárási lehetőségeiket."*
- *„Online kapcsolódás lehetősége, tömbösített találkozók."*
- *„Online kapcsolattartással működünk együtt, utazásuk szervezését vállaljuk helyettük, illetve támogatjuk."*
- *„Rugalmas munkaidő."*
- *„Utazási segítség."*

4.7.3. Akadályok

A földrajzi hátrányokkal rendelkezők esetében akadályt jelent a szervezeteknek a szállítás és szállás hiánya, útiköltség fedezése, távolság miatt a kapcsolat, ismeretség és a bevonás.

Nevezze meg azokat a konkrét OKOKAT vagy HIÁNYOSSÁGOKAT, amik az Ön szervezeténél fennállnak, és AKADÁLYOZZÁK a FÖLDRAJZI HÁTRÁNNYAL RENDELKEZŐ csoportba tartozó önkéntesek bevonzását, foglalkoztatását az Ön szervezeténél:

- *„ NINCS SAJÁT JÁRMŰVÜNK, AMIVEL AZ UTAZÁSUKAT BIZTOSÍTHATNÁNK."*
- *„ SZÁLLÍTÁSBAN VALÓ KÖZREMŰKÖDÉS."*
- *„SZÁLLÍTÁS, SZÁLLÁS."*
- *„NEM TUDJUK AZ UTAZÁSIKÖLTSÉGET FEDEZNI/TÁMOGATNI, PLUSZ HELYISMERET IS SZÜKSÉGES."*
- *„A KÖZLEKEDÉS SZERVEZÉSE GYAKRAN PROBLÉMA, EZ MAGÁVAL HOZZA AZ IDŐRÁFORDÍTÁS NÖVEKEDÉSÉT IS - TÖBBEN MÉRLEGELIK, HOGY TUDJÁK-E VÁLLALNI."*
- *„ IGYEKSZÜNK ŐKET MEGSZÓLÍTANI, DE A TÁVOLSÁG ÉS A KEVESEBB HELYI LEHETŐSÉG MIATT KEVÉSBÉ AKTÍVAK."*
- *„ ANYAGI NEHÉZSÉGEK (PL. NEM TUDUNK MI HELYBE MENNI...)."*
- *„ ÁLTALÁNOS PROBLÉMÁK: ELÉRÉSI, BEVONÁS PROBLÉMA, KAPACITÁS HIÁNYA, FELKÉSZÜLTSÉG."*
- *„KEVÉS SZEMÉLYES KAPCSOLAT."*
- *„ NEM VOLT ILYEN JELENTKEZŐNK, PROGRAMJAINKBAN NEM IS TUDUNK NEKI MEGFELELŐ FELADATOT ADNI."*
- *„ A KÜLFÖLDI ÖNKÉNTESEK FOGADÁSÁBAN NINCS SZAKMAI TAPASZTALAT."*

4.8. NEMZETI KISEBBSÉGBE TARTOZÓK, EGYÉB CSOPORTOK

4.8.1. Nehézségek és önkéntesi igények

A nemzeti kisebbségek esetében gondot jelent a szervezetnek a kulturális, értékrendi, habitusbéli különbség a csoportok között.

Nevezze meg azokat a NEHÉZSÉGEKET VAGY KÜLÖNLEGES IGÉNYEKET, körülményeket, amelyeket az Ön civil szervezete tapasztalt a NEMZETI KISEBBSÉGBE TARTOZÓ önkéntesek részéről, és amelyek ezen csoportok önkénteskedését KÜLÖNBÖZŐVÉ TESZIK MÁS CSOPORTOKÉTÓL

- *„ ÖNÉRVÉNYESÍTŐ KÉPESSÉG, HABITUS."*
- *„ ÉRTÉKRENDBELI KÜLÖNBSÉGEK."*
- *„ KULTURÁLIS ÉRTÉKEIKHEZ VALÓ NYITOTTSÁG."*
- *„KOORDINÁLNI KELL ŐKET."*

NÉHÁNY OLYAN VÉLEMÉNY, AMI NEM EMLÍT NEHÉZSÉGET:

- *„NEM KÜLÖNBÖZNEK, NINCSENEK KÜLÖNLEGES IGÉNYEK."*
- *„NEM VOLT SEM NEHÉZSÉG, SEM KÜLÖNLEGES IGÉNY."*

LMBTQ / BEVÁNDORLÓK / MENEKÜLTEK:

- *ALACSONY VÁLASZADÓI BÁZISON A VÁLASZADÓK SEMMILYEN NEHÉZSÉGET VAGY KÜLÖNLEGES IGÉNYT NEM EMLÍTETTEK.*

4.8.2. Intézkedések és feltételek

A nemzeti kisebbségek esetében a szervezetek türelemmel, egyenrangúság biztosításával, pontos feladatmeghatározással, és csapatépítéssel igyekszenek ellensúlyozni a nehézségeket.

Nevezze meg azokat a konkrét INTÉZKEDÉSEKET VAGY KÜLÖNLEGES FELTÉTELEKET, körülményeket, amelyet az ÖN CIVIL SZERVEZETE BIZTOSÍT a NEMZETI KISEBBSÉGBE TARTOZÓ önkéntesek számára:

- *„Türelem és pontos feladatmeghatározás."*
- *„Csapatépítés."*
- *„Egyenrangú tagság, adunk egymás ötleteire, terveire. Stratégiát dolgozunk ki a megvalósításra."*
- *„Képzéseket tartunk, speciális/vonzó előnyöket kínálunk, pl. segítünk horgászvizsgát tenni."*

LMBTQ / BEVÁNDORLÓK / MENEKÜLTEK:

- *Alacsony válaszadói bázison a válaszadók semmilyen intézkedést vagy feltételt nem említettek.*

4.8.3. Akadályok

A nemzeti kisebbségek esetében akadályt jelent a szervezeteknek a bevonás, a speciális feladatok hiánya, és a szervezeti tapasztalat hiánya ebben a csoportban.

Több szervezet említette, hogy nem tudják, ki tartozik a nemzeti kisebbségi és LMBTQ csoportokba.

Nevezze meg azokat a konkrét OKOKAT vagy HIÁNYOSSÁGOKAT, amik az Ön szervezeténél fennállnak, és AKADÁLYOZZÁK a FÖLDRAJZI HÁTRÁNNYAL RENDELKEZŐ csoportba tartozó önkéntesek bevonzását, foglalkoztatását az Ön szervezeténél:

NEMZETI KISEBBSÉGEK:

- *„Nem volt ilyen jelentkező."*
- *„Nem teszünk különbséget, nem is tudjuk az önkénteseinkről, hogy ennek a csoportnak tagjai-e."*
- *„Számunkra szükséges tudás hiánya ebben a csoportban."*
- *„Nincs számukra megfelelő feladat."*

LMBTQ:

- *„Katolikus szervezetként nem célcsoportunk, ugyanakkor megkeresés esetén nem utasítanánk el őket."*
- *„Nem teszünk különbséget, nem is tudjuk az önkénteseinkről, hogy ennek a csoportnak tagjai-e."*
- *„Nem volt ilyen jelentkező."*

BEVÁNDORLÓK / MENEKÜLTEK:

- *„Nem vág a profilunkba ennek a csoportnak az önkéntesként való alkalmazása."*
- *„Nincs tapasztalatunk."*
- *„Tolmács hiánya." „Közös nyelv hiánya."*

4.9. Hiányosságok, okok, melyek akadályozzák a csoport bevonását, foglalkoztatását

A szervezetek az erre vonatkozó nyitott kérdés válaszaiban főként pénzügyi/anyagi okokat, a speciális tudás hiányát, valamint infrastrukturális és szervezeti okokat említettek, amelyek akadályozzák őket a kevesebb lehetőséggel rendelkező önkéntesek felvételében vagy folyamatos foglalkoztatásában.

Nevezze meg azokat a konkrét OKOKAT vagy HIÁNYOSSÁGOKAT, amik az Ön szervezeténél fennállnak, és AKADÁLYOZZÁK az ezen csoportokba tartozó önkéntesek bevonzását, foglalkoztatását az Ön szervezeténél:

PÉNZÜGYI OKOK:	■ *„Maga a rendszer működik évek óta, így csak az anyagiak, amik akadályt tudnak teremteni."* ■ *„Nagyobb erkölcsi és anyagi támogatás, székház biztosítása ."* ■ *„Nincs forrás másfajta önkéntességre mert kevesen vagyunk és ez az egy módszer van bejáratva."* ■ *„Jó lenne folyamatosság, a pályázatokból nyert pénz nagyon hullámzó." „Több forrás."* ■ *„Leginkább az anyagi források növelése, hogy szélesebb körben tudjunk jelen lenni, várni az önkénteseket."*
SPECIÁLIS TUDÁSRA VAN SZÜKSÉGE AZ ÖNKÉNTESEKNEK:	■ *„Autizmus specifikus alapképzés pl. önkéntes munka iránt érdeklődő nyugdíjas pedagógusok, egészségügyi dolgozók számára."* ■ *„Egyedül az, hogy megfelelő végzettséghez kötött a csatlakozás."*
INFRASTRUKTÚRA ÉS SZERVEZETI HÁTTÉR:	■ *„Infrastruktúra fejlesztése." „A feladatellátás helyszínének teljes akadálymentesítése."* ■ *„Biztos hosszú távú közösségi tér kellene."* ■ *„Szükséges lenne a koordináló és mentoráló titulust viselő szerepet kettéválasztani. Tudni elengedni."* ■ *„HR kapacitás megerősítése (fiatalítás értékek átadásával), felkészítés a spec. igényű önkéntesekkel történő partneri együttműködésre."* ■ *„Megfelelő utánpótláskezelés."* ■ *„csapatépítés, több közös tevékenység (az önkéntességen kívül)."*

4.10. Segítő szolgáltatások igénybevétele a Talentum Alapítványtól

A szervezetek kétharmada szívesen részt venne ingyenes képzésen vagy tanácsadáson, fizetni viszont csak néhány szervezet lenne hajlandó értük, a szervezetek 3-8%-a. A legtöbben az egyénre szabott tanácsadásért lennének hajlandók fizetni is, és az egyénre szabott javaslatcsomag is több szervezet számára vonzó pénzmozgással is, mint a képzések.

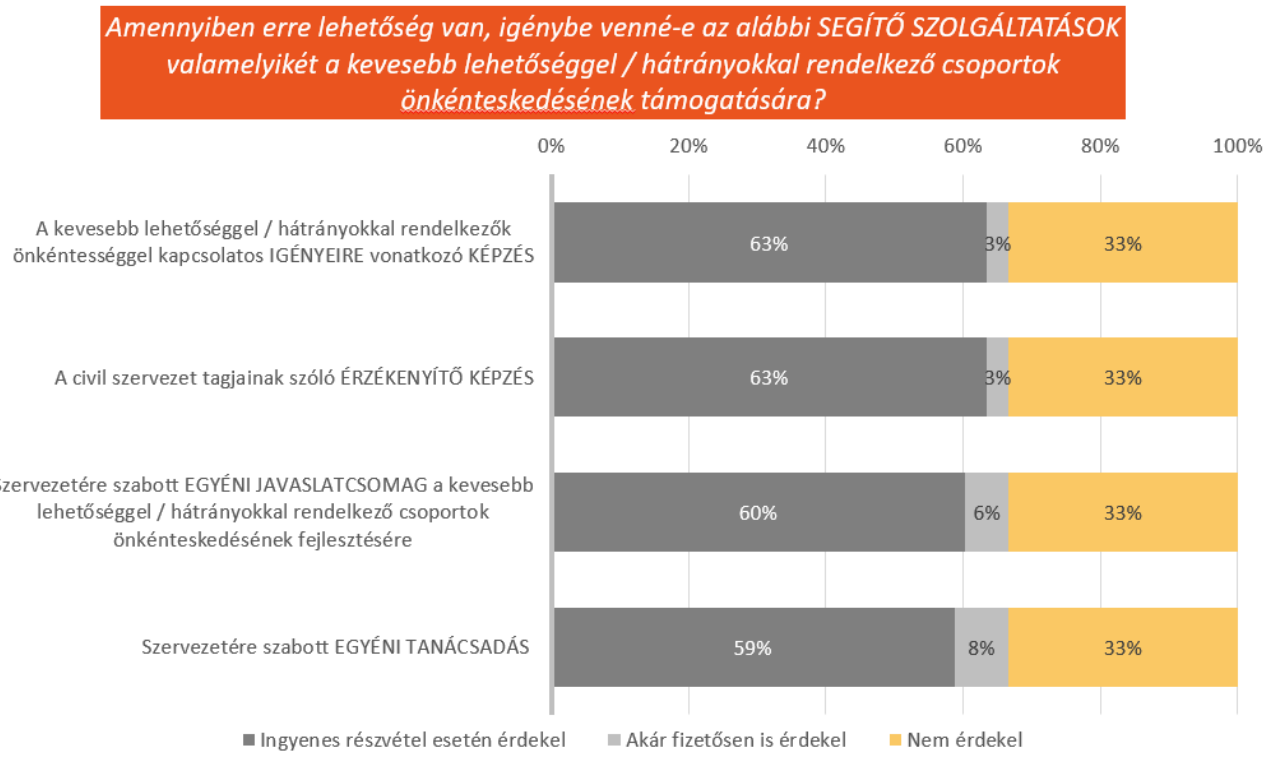

8. ábra: Segítő szolgáltatások igénybevétele

A Talentum Alapítvány jövőbeli megkeresését a 63 válaszadó szervezet közül 50, azaz a szervezetek 79%-a szívesen venné a jövőben tervezett képzésekkel vagy programokkal kapcsolatban ebben a témában. A megkeresést elősegítendő a szervezetek fele megadott elérhetőségi email címet, és a válaszadók 20%-a a saját nevét is megadta. Ezek a kontakt adatok elérhetők az Excel adatbázisban, és érdemes őket a későbbiekben megkeresni.

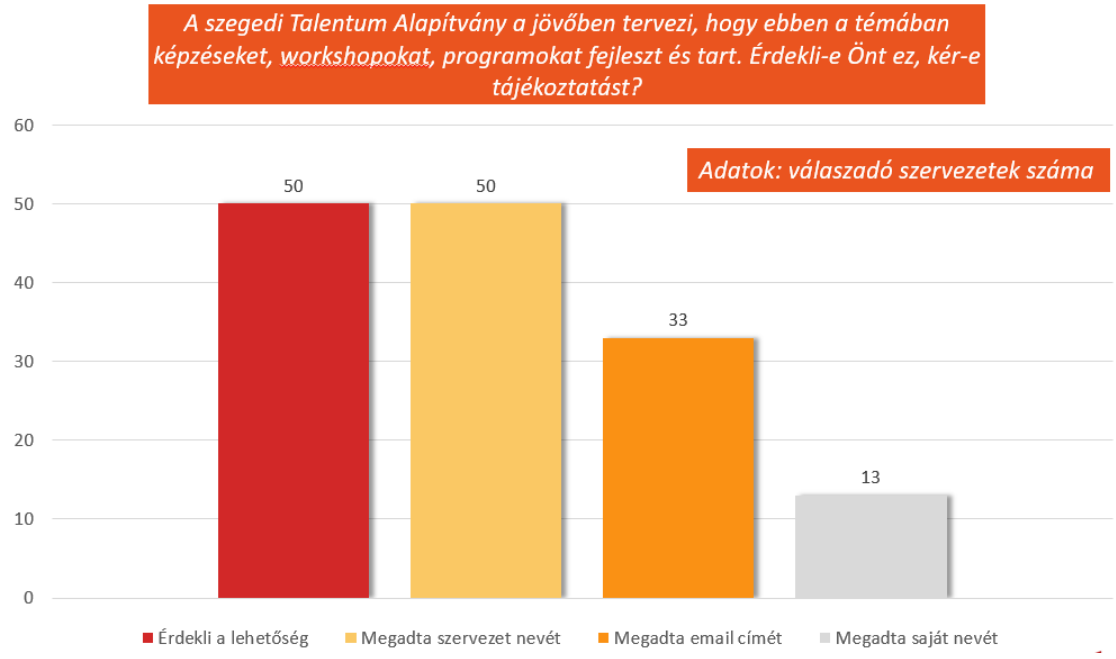

9. ábra: Érdekli-e a Talentum Alapítvány megkeresése?

A Talentum Alapítvány által tervezett képzéseken, tanácsadáson, javaslatcsomagon kívül a válaszadó szervezetek leginkább pénzügyi / anyagi jellegű támogatást, tapasztalatcserét vagy több civil együttműködést igényelnének a kevesebb lehetőséggel rendelkező önkéntesek nagyobb arányú foglalkoztatásának segítésére.

Ha a fentieken kívül vagy helyett másfajta segítséget igényelne, mi lenne az?:	
PÉNZÜGYI ÉS TÁRGYI SEGÍTSÉG:	■ „Útiköltség térítés a más településről érkező önkénteseknek.” ■ „Székház biztosítása.” ■ „Állandó helyet szeretnénk.” ■ „Anyagi forrás.”
TÖBB ÖNKÉNTES:	■ „Több vállalkozó szellemű önkéntes kellene, aki kitelepül rendezvényekre.”
TÖBB CIVIL TÁMOGATÁS:	■ „Civil szervezetek működését jobban támogató jogszabályi, kormányzati, támogatási, foglalkoztatási környezet.”
TRÉNING ÉS TAPASZTALATCSERE:	■ „Hasonló az érzékenyítőhöz, közösségi erőt -együttműködést segítő játékos tréning.” ■ „ Jó gyakorlatok bemutatása szervezetünkben, illetve más szervezetekkel való tapasztalatcsere.” ■ „Szervezetek közti tapasztalatcsere, és egymás támogatása.” ■ „Partneri találkozó.”

4.11. A válaszadó szervezetek jellemzői

A szervezeti minta önkéntesekkel kapcsolatos tapasztalat és a foglalkoztatott önkéntesi létszám szempontjából is kifejezetten sokszínű, és a minta fele a kifejezetten tapasztalt, és viszonylag sok önkéntest foglalkoztató szervezetek közül kerül ki.

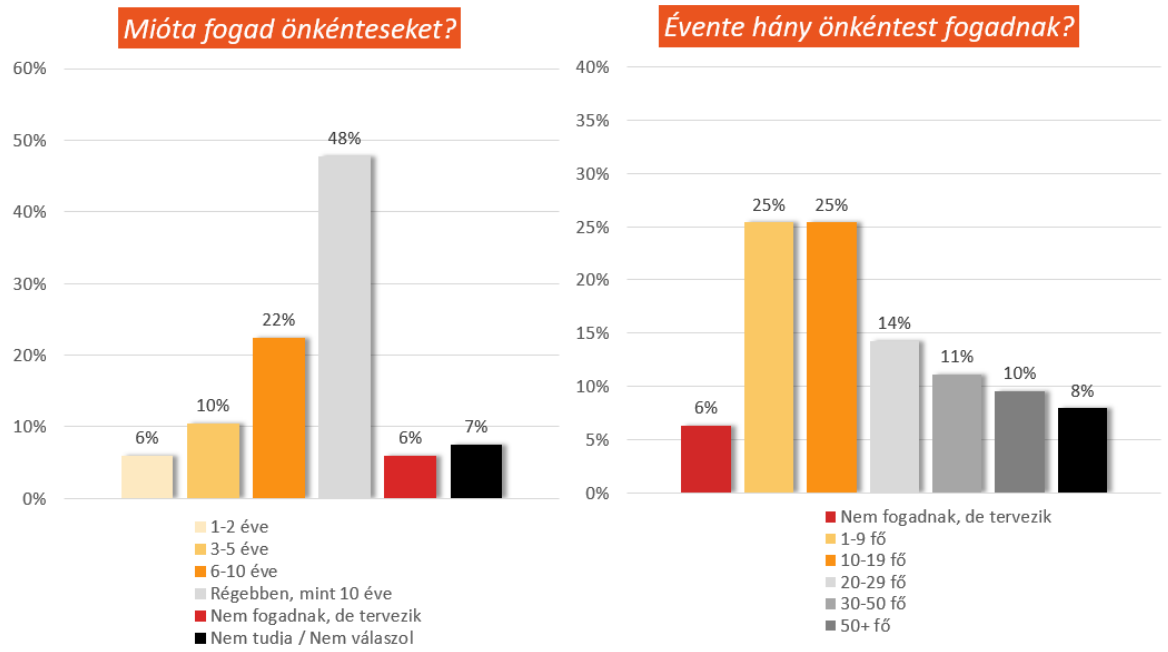

10. ábra: A civil szervezetek jellemzői

5. FEJEZET | AZ ÖNKÉNTESEK VÁLASZAI

5.1. Lehetőségek megtalálása, befogadás és beilleszkedés

A hátrányokkal rendelkező önkéntesek úgy látják, hogy az őket befogadó szervezetek örömmel fogadják és segítik őket, könnyen találnak helyet. A speciális feltételek biztosítása kicsit nehézkesebb, de szükség esetén szintén megoldott.

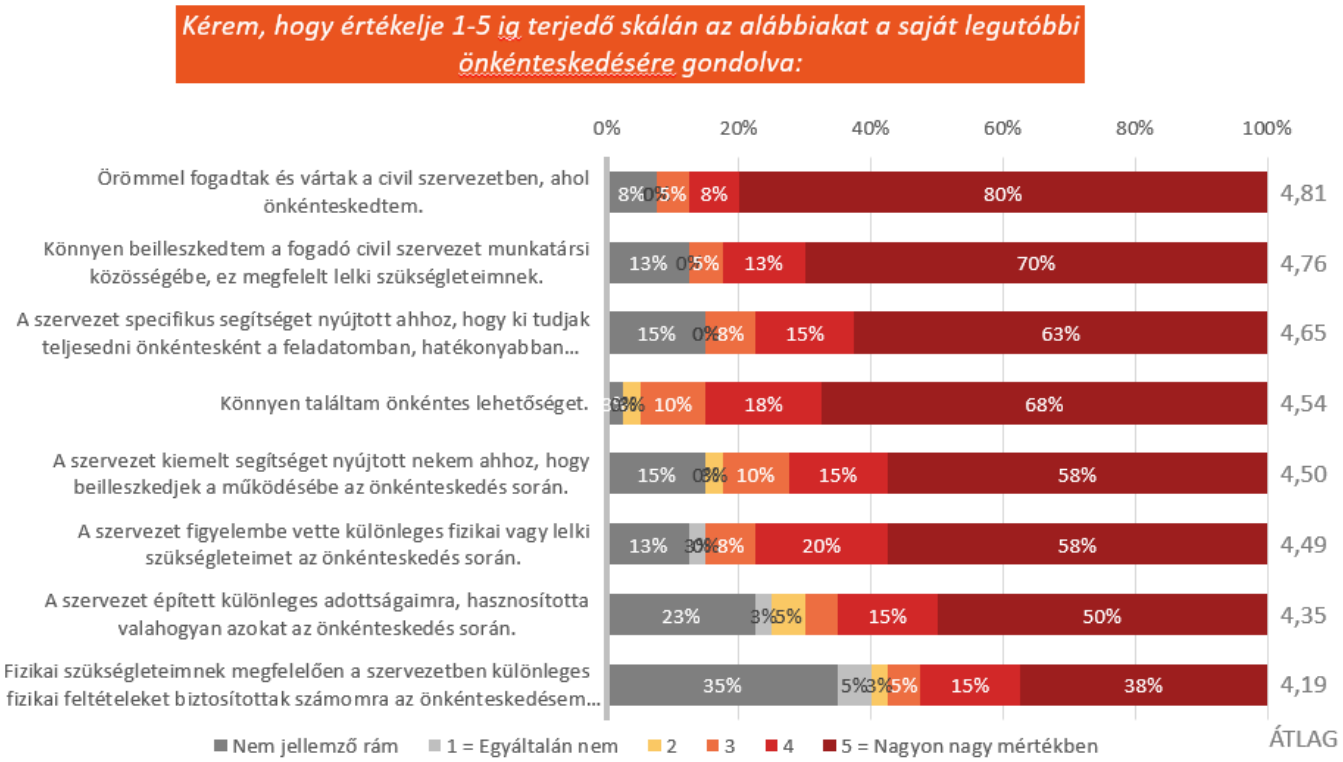

11. ábra: Önkéntesek az őket befogadó szervezetekről

Kevesen érezték nehéznek az önkénteskedési lehetőség megtalálását, csak öt ilyen válaszadó volt, válaszaikat az alábbi ábrán szó szerint idéztük. **Ez bizonyítja, hogy az önkéntesek kevesebb gonddal szembesülnek a bevonás során, amikor lehetőségeket keresnek, mint a szervezetek.**

Amennyiben nehéznek érezte, hogy önkéntes lehetőséget találjon, kérem indokolja meg miért?

- *„Kezdetben nem tudtam hova forduljak."*
- *„A Talentum Alapítvány nem nyújt elég segítséget önkéntes munka ajánláshoz, nagyon kevés lehetőséget találok Szegeden, a lakóhelyemen 60 éven felülieknek. Túl sokan vannak a középiskolás 50 órások, így elveszik a helyeket. Sok a fiataloknak szánt , külföldi önkéntes munka, inkább helyi lehetőségeket kellene összegyűjteni, és megjelentetni rendszeresen a honlapjukon. Kapcsolatokat kellene keresni idősekkel, idősotthonokkal, akik segítségre, egy jó szóra vágynak, de magánemberként nem szívesen állnak velem szóba. Bizalmatlanok vagy érdektelenek..."*
- *„Új lakóhelyre költöztem, így ismerősök által kerültem más település civil szervezetéhez."*
- *„Körbe kellett kutatnom milyen szervezetnél tudok önkénteskedni és utána választottam ki a nekem legjobban tetszőt, mellyel tudok a legjobban azonosulni. Szerencsére Orosházán találtam. Itt is lakom."*
- *„A tudásomat szeretném hasznosítani."*

A többségnek nem okozott nehézséget a beilleszkedés, a szervezetek hozzáállását kedvesnek, segítőkésznek és befogadónak ítélték, valamint a szervezeti döntéseket és intézkedéseket megfelelőnek találták.

Kérem indokolja meg, hogy miért volt Önnek könnyű a fogadó civil szervezet munkatársi közösségébe beilleszkedni? Mi segítette a beilleszkedést?

Kedvesség, segítőkészség, befogadó, jó csapat:

- *„Kedvesek voltak." „Az idősotthonban nagyon segítőkészek voltak, immár 3. alkalommal dolgoztam náluk. Direkt elvégeztem a szoc. gondozó tanfolyamot, mert csak ők álltak velem szóba, amikor önkéntes munkát kerestem."*
- *„A kedves fogadás, érdeklődő magatartás az első naptól jellemző volt a közösségre. Már az első naptól kezdve jó hangulatban, egymásra , a gyerekekre figyelve közösen dolgoztunk."*
- *„Nagyon befogadó volt a civil szervezet, mindig figyelembe vette az igényeimet! Ez, és a többi önkéntes rutinja, együttműködési hajlama sokat segített. Mindenki nyitott volt, jó csapat!"*
- *„Olyan emberek vettek körül , akik segítették a munkám."*
- *„Elfogadók és befogadók voltak. Tolerálták, hogy vidéki vagyok."*

Szervezeti intézkedések, feltételek:

- *Miután megbeszéltük a feladatot, annak elvégzéséhez a lehetőségekhez mérten biztosítva voltak a feltételek.*
- *„Volt segítő a beilleszkedéshez."*
- *„Érzékenyítő, felkészítő tanfolyamot szerveztek."*
- *„Segítette a beilleszkedést, hogy mindenki tudta és akarta és csinálta a feladatokat, mind az önkéntes, mind a szervezet részéről."*
- *„Engem választottak! Személyes adottságok, tapasztalat, ismeret."*

A beilleszkedést segítette, hogy az önkénteseket legtöbbször hasonló vagy ismerős emberek vették körül, illetve saját vagy ismerős szervezetben dolgoztak.

Kérem indokolja meg, hogy miért volt Önnek könnyű a fogadó civil szervezet munkatársi közösségébe beilleszkedni? Mi segítette a beilleszkedést?

Hozzám hasonló emberek, ismerősök, barátok:

- *„Hasonló mentalitású emberekkel dolgozom, ezért gyorsan ment"*
- *„Könnyű, mert azonos gondolkodású, segítő csapatba kerültem."*
- *„Azonos érkékrend: Isten, haza, család."*
- *„Ismerősök, barátok között voltam."*
- *„Ismerősök között segíthetek, akik tudják mire vagyok képes."*

Saját szervezetben, ismerős szervezetben dolgozik:

- *„A saját nagycsaládos szervezetben végeztem önkéntes munkát, itt mindig adódnak lehetőségek. Adománygyűjtés, csomagosztás, kézműveskedés szervezése stb."*
- *„Tudtam, hogy mi lesz a feladatom, hiszen ismertem a szervezetet."*
- *„Saját szervezetnél vagyok önkéntes."*
- *„Értik a problémámat, mert ők is szociális területen dolgoznak. Mi vagyunk a célcsoport is.„*
- *„Ismertem már őket. Ismertem a szervezetet."*

Azon kevesek, akik nehezen illeszkedtek be, úgy érezték, hogy kevés segítséget kaptak, vagy konfliktusokat tapasztaltak a szervezetben.

Kérem indokolja meg, hogy miért volt Önnek nehéz a fogadó civil szervezet munkatársi közösségébe beilleszkedni? Mi hátráltatta a beilleszkedést?

- *„Kooperáció nem mindig adekvátan történt a különböző korosztályú egyének között. Konfliktus helyzetek adódtak a különböző vélemények miatt."*
- *„Egy már összeszokott társaságba kerültem egyedüliként. Néha rám néztek, de inkább azt várták, hogy találjam fel magam. Nem volt megfogalmazva konkrétan, hogy miben tudok segíteni."*

5.2. Speciális igények és feltételek

A válaszadó önkéntesek legfőbb igényként speciális időbeosztást és lelki segítséget jelöltek meg. A fizikai feltételek jóval kisebb arányban fordultak elő. A válaszadók 1/5-e pedig semmilyen speciális igényt nem támasztott.

*Helyzetéből adódóan Önnek van-e bármilyen **speciális igénye**, igényel-e Ön bármilyen speciális többletet más önkéntesekhez képest az önkénteskedés során?*

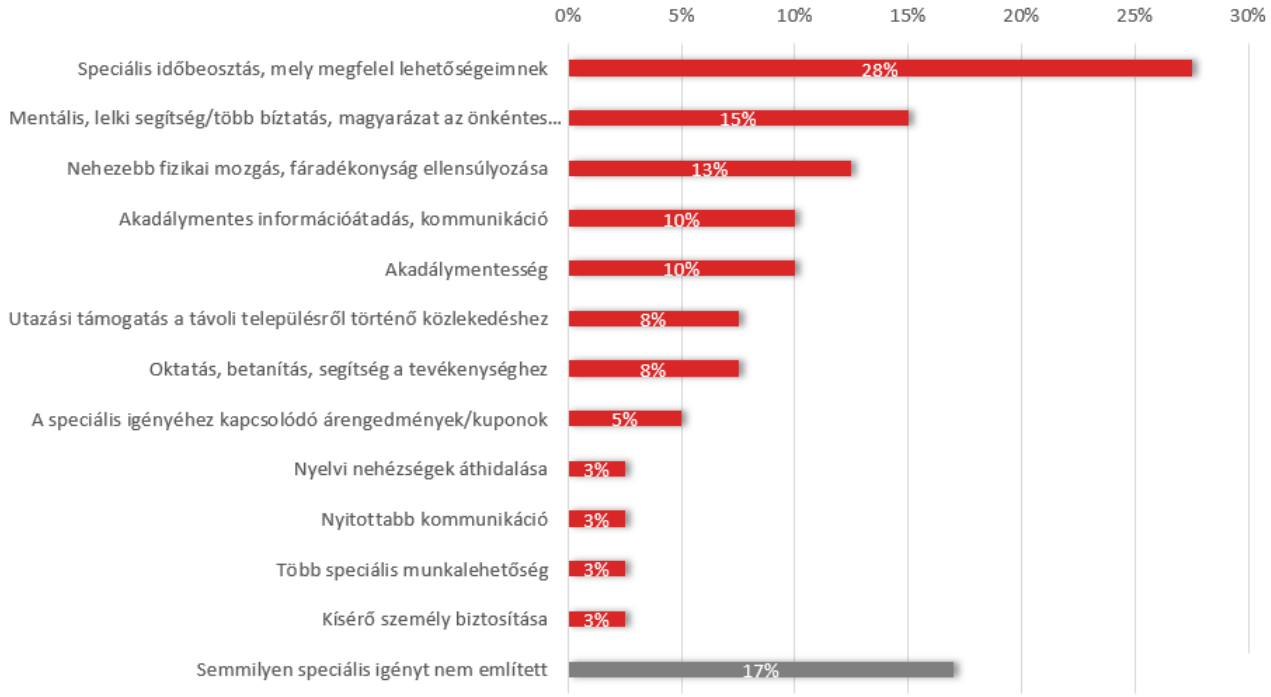

12. ábra: Önkéntesek speciális igényei

A kevesebb lehetőséggel rendelkező önkéntesek igényeivel szembesülő szervezetek ¾-e automatikusan, ¼-e kérésre biztosította a feltételeket az önkéntesek válaszai alapján, egy önkéntes sem szembesült ezek teljes hiányával vagy visszautasítással. Itt is látható, hogy **a szervezetek pozitív, segítő hozzáállása megerősítést nyert az önkéntesek oldaláról is.**

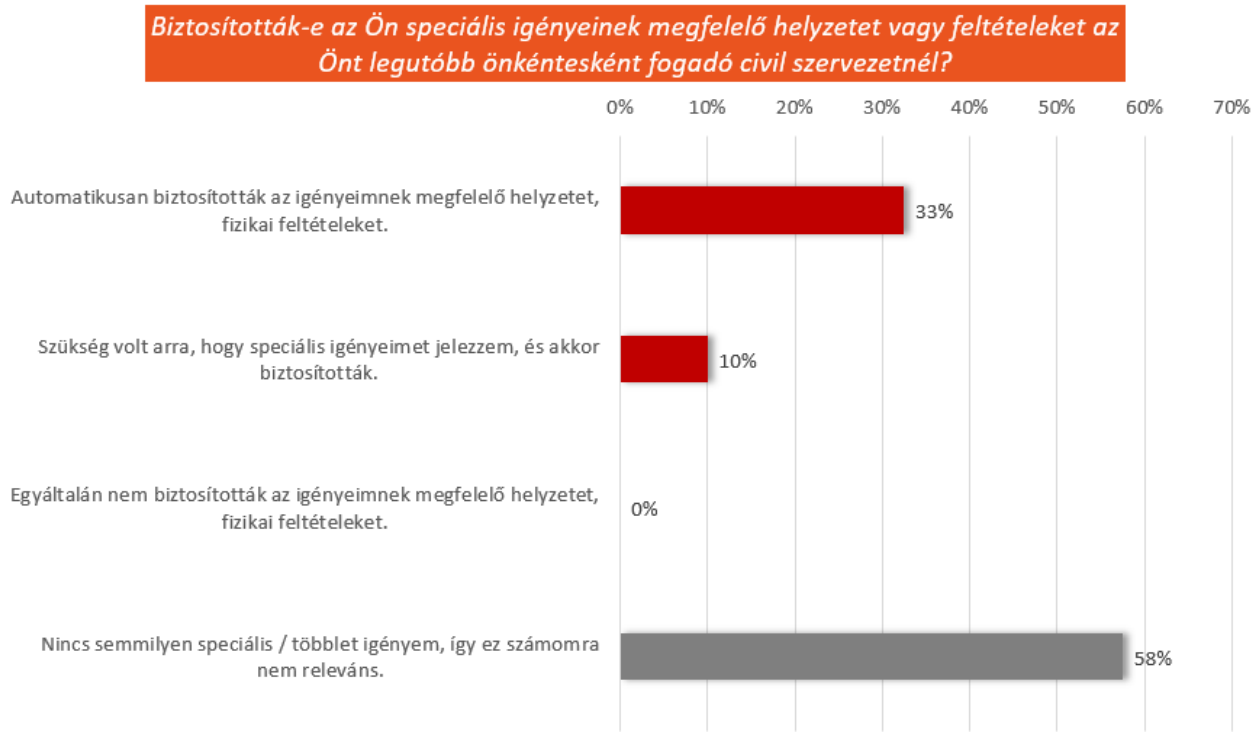

13. ábra: Szervezetek által biztosított speciális feltételek

5.3. Az önkéntesek véleménye a szervezetekről általánosságban

Az önkéntesek a dél-alföldi civil szervezeteket befogadónak látják, olyannak, akik igyekeznek a hátrányokkal rendelkezőket bevonni és megtartani. A tapasztalatok és feltételek kicsit hiányosabbak, illetve egyes esetekben hiányoznak a rájuk vonatkozó szervezeti irányelvek és stratégiák is. Ugyanakkor **a válaszadó önkéntesek összességében nagyon pozitívan értékelték a szervezeteket, még pozitívabban, mint azok saját magukat**, amint ez látható az 1-5-ös skálán elért 4 vagy a feletti átlagokból.

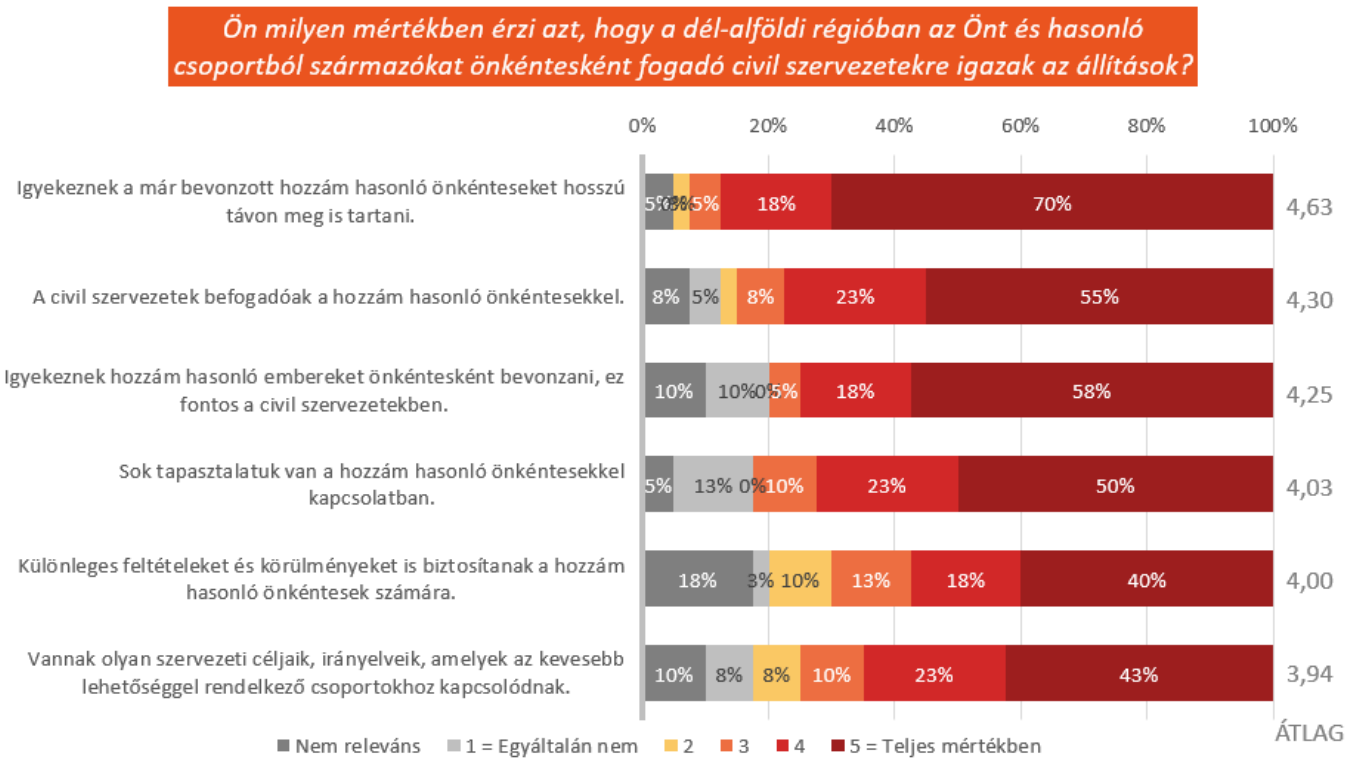

14. ábra: A civil szervezetek általánosságban az önkéntesek szerint

A válaszadó önkéntesek fele szerint a szervezetek figyelembe veszik a hátránykompenzációs és esélyegyenlőségre vonatkozó magyarországi jogszabályokat és stratégiákat, az 1/5-e szerint csak az érintetteknél. Az 1/3-uk nem tudja megítélni ezt a kérdést.

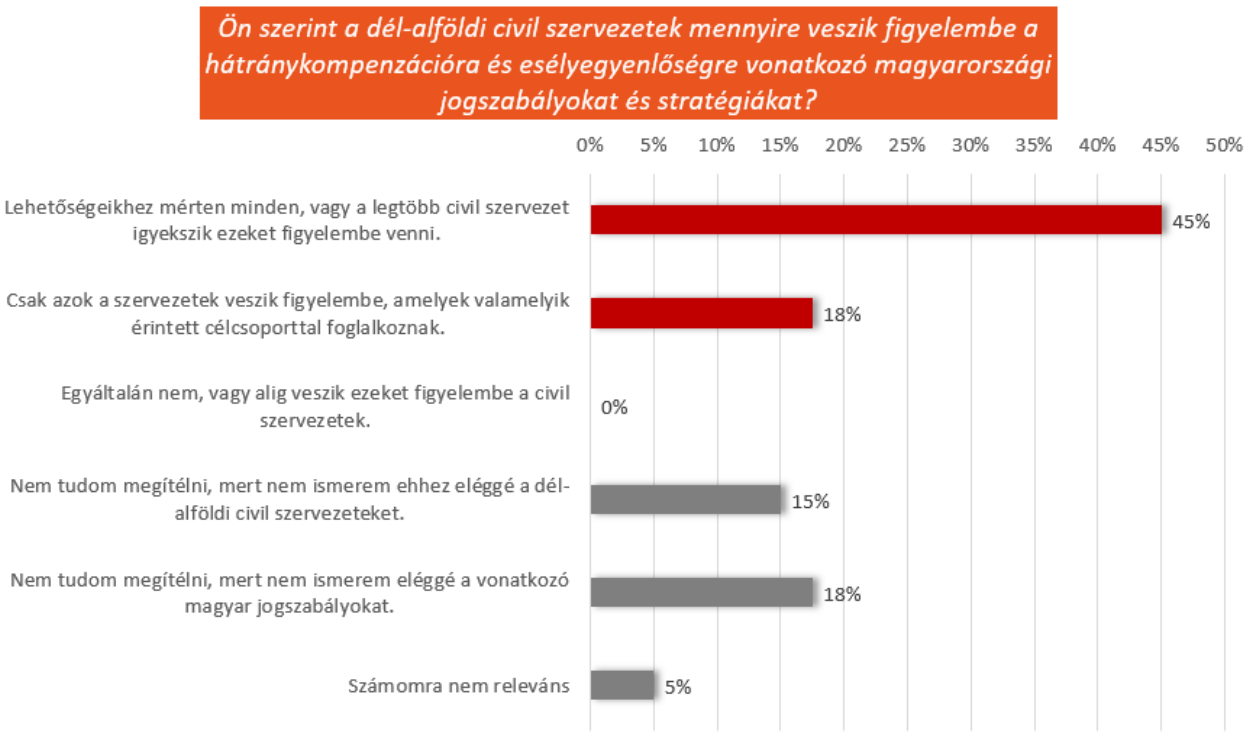

15. ábra: A vonatkozó jogszabályok figyelembevétele a szervezeteknél

5.4. Igényelt változások

Az önkéntesek szerint a legnagyobb változás, ami a szervezeteknél szükséges lenne a kevesebb lehetőséggel rendelkező önkéntesek nagyobb mértékű önkénteskedésének segítésére az, hogy **a szervezetek ilyen önkéntesek számára nyitott önkéntesi lehetőségeiket többet promótálják, reklámozzák, népszerűsítik**. Egyesek megemlítik ebben a Talentum Alapítvány katalizátor szerepét is. Saját kutatási munkánk során is tapasztaltuk, hogy a legtöbb szervezet honlapján vagy Facebook oldalán nincs közzétéve, hogy fogadnak-e önkénteseket, vannak-e nyitott önkéntesi pozíciók, várnak-e kevesebb lehetőséggel rendelkező önkénteseket. Ha ebben a szervezetek tudnának fejlődni, jelentősen javulhatnának önkéntes bevonási lehetőségeik, és ezt maguk az önkéntesek is látják és hangsúlyozzák.

Ön szerint mik lennének a legfontosabb változások, intézkedések, amelyeket a civil szervezeteknek be kellene vezetni annak érdekében, hogy az Önhöz hasonló emberek önkénteskedése javuljon?

Népszerűsítés, promóció, reklám:

- *„Talán még több promóció az idősebb generáció számára!"*
- *„Reklám. Ismertető jellegű beszélgetések szervezése. Resztorativ – körök."*
- *„Plakátokon vagy újságokban jó lenne látni a lehetőségeket az invitációt a szervezetekhez. Nem egyszerű rátalálni hol is lehet önkénteskedni."*
- *„Az igényeiket eljuttatni a Talentum Alapítványokhoz, amelyek továbbítanák a jelentkező önkénteseknek a kínálatot. Így nem az önkéntesnek kellene keresgélni."*
- *„Több olyan apró rendezvényt tartani, ahol fel lehetne rázni az önkénteseket !"*
- *„Kampányszerű megmozdulások."*
- *„A civil szervezetek kapcsolatainak erősítése."*
- *„Ha több népszerűsítő alkalom lenne."*

A promóción kívül az önkéntesek szerint egyes szervezeteknél attitűdbeli vagy stratégiai, képzési, módszertani változások is szükségesek a kevesebb lehetőséggel rendelkezők optimális önkénteskedése érdekében.

Ön szerint mik lennének a legfontosabb változások, intézkedések, amelyeket a civil szervezeteknek be kellene vezetni annak érdekében, hogy az Önhöz hasonló emberek önkénteskedése javuljon?

Szervezeti belső változtatások:

- *„Olyan célok kitűzése, amely érinti az adott egyént."*
- *„Tolerancia, elfogadás erősítése."*
- *„Felkészülés, megérteni a hátrányos helyzetűeket = képzések, tervek."*
- *„Jogszabályok alapján a fogyatékosság alapján felkészülni. Stratégia + munkatárs, aki érti az önkéntest és vele van."*
- *„Több önkéntes-segítőre (koordinátorra) lenne szükség a civil szervezetekben, akik a kívülről érkezőket támogatja."*
- *„Nyitottság, próba és aztán az alapján kidolgozni a módszert."*
- *„Motiváció kéne, még jobb befogadás a családban érintetteknek, érzékenyítés."*
- *„A fiatalok motiválása az önkéntes munkára. A munka elismerése, jutalmazása, nem pénzzel."*
- *„Alkalmazkodás az önkéntesekhez, rugalmasság."*

Nincs szükség változásra:

- *„Nem tudom megítélni, hogy melyik szervezetnél mi a helyzet, mert még csak kevés helyen önkénteskedtem. Azoknál viszont nem szükséges változtatás."*
- *„Nincs ilyen probléma." „Nem találok ilyet."*
- *Sajnos nincs ötletem, mert véleményem szerint igyekeznek mindent elkövetni ezért.*

5.5. Az önkéntesek jellemzői

A válaszadók többsége aktívan és intenzíven önkénteskedik, hiszen 68% jelenleg is önkéntes, és 43% évente több mint 20 napot tölt önkéntes munkával.

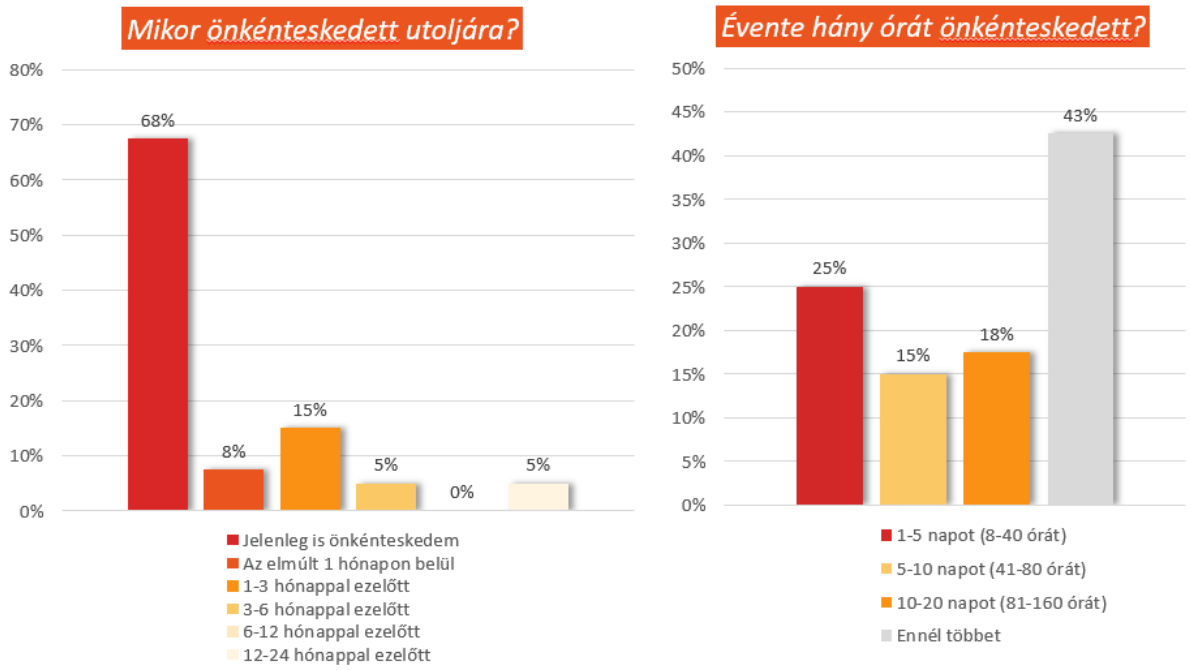

16. ábra: Az önkéntesség intenzitása

Az önkéntesi minta a település jellege szempontjából sokrétű: nagyvárosi, kisvárosi és falusi önkéntesek egyaránt nagy arányban fordulnak elő. A nagyvárosból községbe történő, és a fordított irányú önkéntesi ingázás egyaránt jelen vannak a mintában.

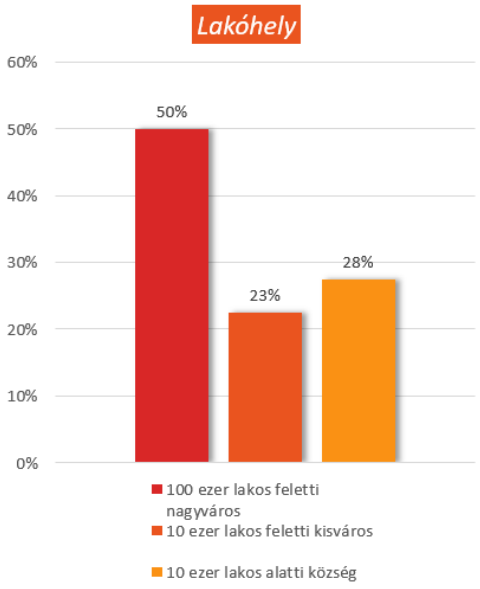

Lakóhelyüktől távol önkénteskedők

Lakóhely	Önkénteskedés helye
Szeged	Dorozsma Algyő Szentes Csongrád Csongrád megye Országosan
Csongrád Mórahalom Békéssámson Üllés Ásotthalom	Szeged
Orosháza	Országosan
Békésszentandrás	Szegvár

17. ábra: Önkéntesek településfajták szerinti megoszlása

Életkor tekintetében fele-fele arányban vannak középkorúak és idősek, a fiatalok aránya jóval alacsonyabb, gyermekkorú önkénteseket pedig nem ért el a kutatás (ez nem is volt cél).

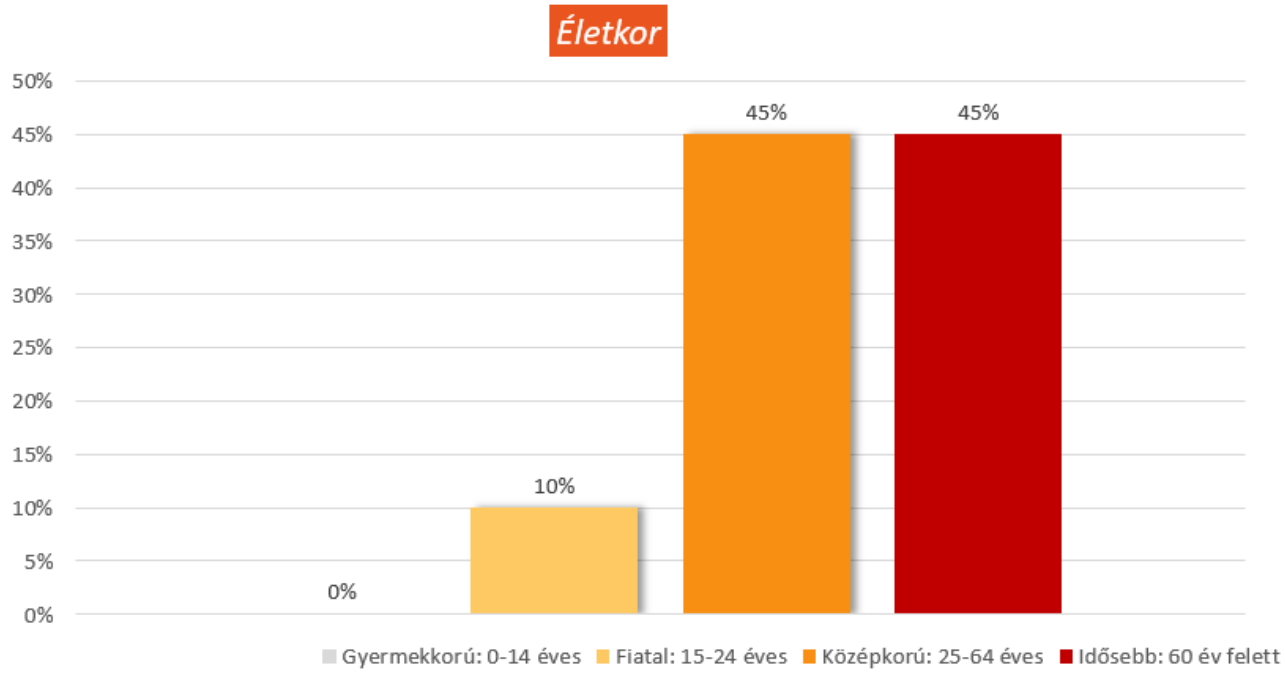

18. ábra: Önkéntesek életkor szerinti megoszlás

6. FEJEZET | TEREPMUNKA TANULSÁGOK, JAVASLATOK

6.1. Civil szervezeti minta

A tervezett kvótát összességében sikerült elérni (n=63 vs. tervezett 60), vármegyénként azonban nem (Csongrád-Csanád n=34, Békés n=18, Bács-Kiskun n=11 vs. tervezett megyénként 20). Emiatt az adatok megyénkénti alábontása nem javasolt, ezt nem is vettük bele a tanulmányba.

Már a kontaktlista összegyűjtése is nehézkes volt: A SIMPACT a kontaktlista gyűjtése során internetes kereséssel nem talált megyénként 60 db olyan aktív civil szervezetet, amelyek email/telefon kontaktot közzétettek, és önkénteseket honlapjuk tanulsága szerint fogadnak/fogadtak. Sok civil szervezet egyáltalán nem tett közzé kontaktot, vagy nem volt érvényes a közzé tett kontakt, illetve kiderült róla, hogy már megszűnt, feloszlott. A civil szervezetek túlnyomó többsége nem tesz közzé információt honlapján önkéntességgel kapcsolatban, így csak személyes kontaktussal (telefonhívással) deríthető ki, hogy fogad-e önkénteseket.

Az emailben, ismeretség nélkül elküldött kérdőívre való válaszadás aránya rendkívül alacsony, 10% alatti. Ez minden bizonnyal az emberek általános időhiányára, leterheltségére, érdektelenségére és bizalmatlanságára vezethető vissza. A válaszadók túlnyomó része kitartó és sok emberórát igénylő telefonos megkereséseknek köszönhető. A válaszadó szervezetek többsége még a válaszadás után sem volt nyitott arra,

hogy az önkéntesi kérdőívet is továbbítsa önkénteseinek, így az eredetileg tervezett hólabda módszeres önkéntesi adatgyűjtés többnyire nem volt lehetséges.

6.2. Önkéntesi minta

A tervezett kvótát nem sikerült elérni (n=40 vs. tervezett 120), **és az alacsony válaszadói létszám miatt a vármegyénkénti kvótákat sem értük el** (Csongrád-Csanád n=31, Békés n=6, Bács-Kiskun n=3 vs. tervezett megyénként 40). A válaszadók többsége Csongrád-Csanád lakhelyű, emiatt az adatok megyénkénti alábontása nem lehetséges, nem is történt meg.

A Talentum saját önkéntesi adatbázisa és ismeretségi körének segítő civil szervezetei sem voltak elégségesek még a Csongrád-Csanád kvóta eléréséhez sem. Az önkéntesek megkeresése túlnyomó többségében emailben történt, itt a válaszadási arány alacsony volt, emellett a Talentum részéről történtek személyes lekérdezések is.

A települési koordinátorok az elvártnál jóval kisebb mértékben tudtak válaszadókat gyűjteni. Bács-Kiskun megyében például egyetlen kérdőív kitöltő önkéntest sem sikerült szereznie a koordinátornak.

A rendezvényeken történő kérdőívezés eredménye is az elvárások alatt maradt. A rendezvényeken inkább a szervezetek, mint az önkéntesek vettek részt, nehezebben voltak elérhetők. A Talentum képviselői az önkéntességgel kapcsolatos beszélgetésekre koncentráltak.

Egyes kitöltő önkéntesek a kérdőívet komplexnek találták, különösen nehéz volt számukra a skálás attitűd kérdések esetében a „saját civil szervezet" vs. „a civil szervezetek általánosságban" megkülönböztetés. Az eredményekből is az tűnik ki, hogy az önkéntesek alapvetően a saját szervezetüknél szerzett tapasztalatokat általánosítják a régió összes szervezetére, nincs elképzelésük arról, hogy más szervezetek különböznek-e a saját szervezetüktől.

6.3. Javaslatok későbbi hasonló kutatásokhoz

A gondos tervezés ellenére is akadnak meglepő, nem várt információk, tapasztalatok. Ezek felhasználásával javíthatók a jövőbeni kutatások sikeressége és hatékonysága. A befogadó önkéntesség kutatása során megfogalmazható tapasztalati javaslatok az alábbi négy csoportra bonthatók fel:

Mintavétel tervezése

Érdemes alaposan átgondolni, hogy milyen módon tervezünk kontaktokat gyűjteni, vagy elérni a tervezett válaszadókat. Amennyiben a válaszadók kontaktadatait **GDPR-kompatibilisen** nem tudjuk megszerezni, ne tervezzünk nagy elemszámú kutatást.

Elemszám, kvóták tervezése

Magas elemszám célokat csak akkor érdemes kitűzni, ha van jó minőségű és nagy elemszámú válaszadói adatbázisunk, vagy nagy költségvetésünk, amivel ezt a hiányt emberórákkal kompenzálni tudjuk. A teljes válaszadói minta részeinek külön-külön történő elemzése/alábontása csak akkor lesz lehetséges, ha kifejezetten magas elemszámot, és sokszínű mintavételt tudunk elérni. A kvantitatív kutatás „különleges" és ritka célcsoportok esetén nem javasolt, mert nem/nehezen megvalósítható. Ilyen célcsoportnál célravezetőbb és informatívabb lehet a kvalitatív kutatás.

Lekérdezés

Az emailben kiküldött önkitöltős kérdőívek kitöltési aránya még kifejezetten együttműködő célcsoport esetén is alacsony. Ezért fontos, hogy a célcsoport elérésének várható nehézségével arányosan egyre hangsúlyosabban tervezzünk telefonos vagy személyes lekérdezéssel is, hogy a minimális elvárt elemszámokat mindenképpen el tudjuk érni.

Kérdőív

A kérdőív alaposságára és részletességére is érdemes figyelmet fordítani, mert minél egyszerűbb és rövidebb a kérdőív, annál könnyebb lekérdezni, a túl rövid és egyszerű kérdőív azonban nem informatív, ez esetben nem jutunk hozzá olyan mélyreható és széles spektrumú információhoz, amire szükségünk van. Ha a kérdőívet saját információ-igényünkhöz igazítjuk, az viszont megnehezítheti a kitöltést, a válaszadók többnyire nem a témánk szakértői, így az általunk lényegesnek vélt vélemény megkülönböztetések sokszor távol esnek a gondolkodásuktól. Bonyolult kérdőív esetén tehát hamar belefáradhatnak a kitöltésbe, vagy nem tudnak pontos információt adni.

I. MELLÉKLET | ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Civil szervezetek lefedettsége 12
2. ábra: Civil szervezetek vármegyénkénti megoszlása 12
3. ábra: Önkéntes lefedettség 13
4. ábra: Önkéntesek vármegyénkénti megoszlása 13
5. ábra: Szervezetek által fogadott hátránnyal rendelkező önkéntesek aránya 16
6. ábra: Szervezeti attitűd 17
7. ábra: Szervezeti önértékelés 17
8. ábra: Segítő szolgáltatások igénybevétele 26
9. ábra: Érdekli-e a Talentum Alapítvány megkeresése? 26
10. ábra: A civil szervezetek jellemzői 27
11. ábra: Önkéntesek az őket befogadó szervezetekről 28
12. ábra: Önkéntesek speciális igényei 30
13. ábra: Szervezetek által biztosított speciális feltételek 31
14. ábra: A civil szervezetek általánosságban az önkéntesek szerint 32
15. ábra: A vonatkozó jogszabályok figyelembevétele a szervezeteknél 32
16. ábra: Az önkéntesség intenzitása 34
17. ábra: Önkéntesek településfajták szerinti megoszlása 34
18. ábra: Önkéntesek életkor szerinti megoszlás 35